

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

นายวิรัช บ้างปลากด

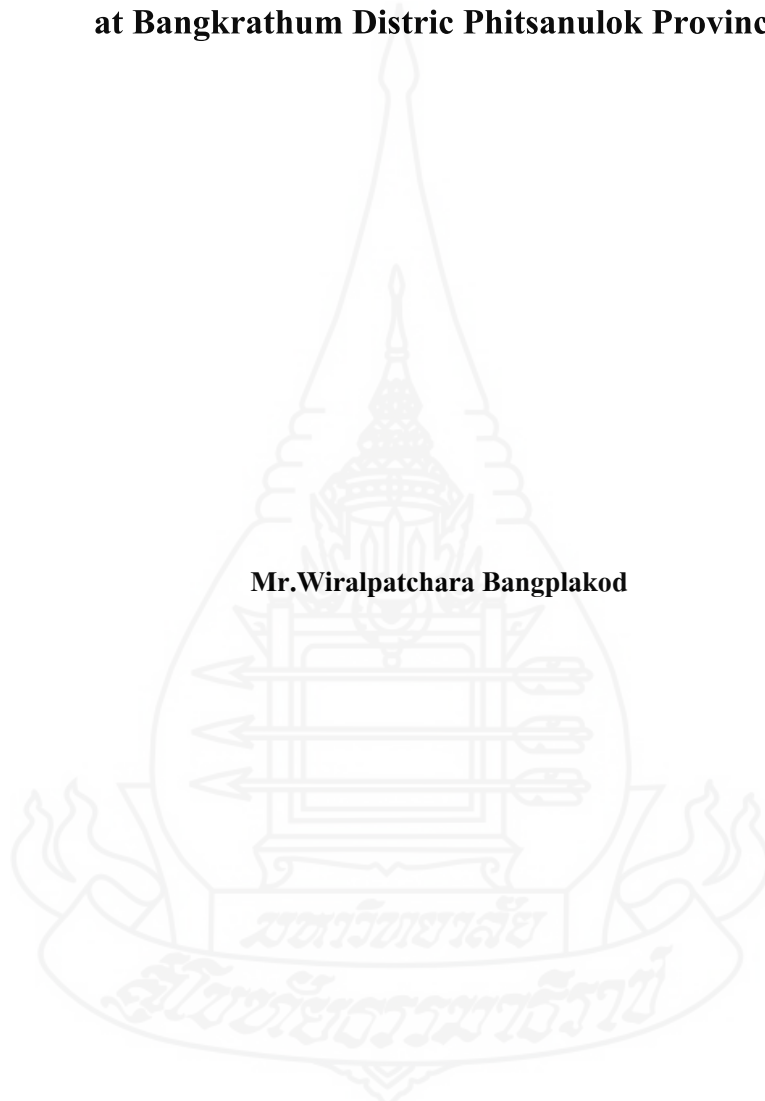

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Social Welfare of Quality of Life for the Elderly by Local Government
at Bangkrathum Distric Phitsanulok Province**

Mr.Wiralpatchara Bangplakod

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ชื่อและนามสกุล นายวิรัตน์ บงปลาทด

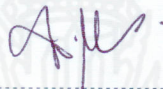
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

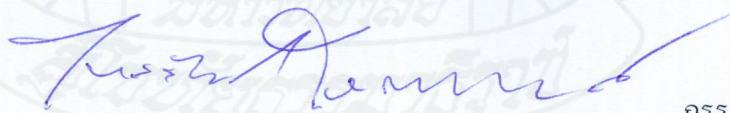
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ รุ่งเรืองศิลป์)

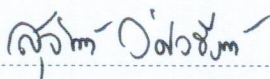
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัย นายวิรัตน์ บงปลาดค รหัสนักศึกษ 2523003610 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลารณ์

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 18 คน และประชากรที่เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3,309 คน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ทั้งผู้บริหารและพนักงานรวมทั้งผู้สูงอายุทราบตรงกันว่า การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการทางสังคม และนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง (2) สำหรับผู้บริหารและพนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตไม่ต่างกัน ในส่วนของผู้สูงอายุที่มีอายุสถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพ การอยู่อาศัยในครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สำหรับผู้สูงอายุที่มีเพศ รายได้ ความสามารถในการอ่านเขียน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียงลำดับตามขนาดความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ปัจจัยด้านการเมือง ด้านมนุษยธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนา และด้านสังคมตามลำดับ (4) ผู้บริหารและพนักงานรวมทั้งผู้สูงอายุเห็นตรงกันว่าปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่งบประมาณในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมีจำกัดบุคลากรและเจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอ ทั้งนี้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรที่รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับการบริการผู้สูงอายุ และให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของเจ้าหน้าที่นั้นควรใช้มาตรการการทดแทนการทำงานและการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ

คำสำคัญ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thesis title: Social Welfare and Quality of Life for the Elderly by Local Government at BangKrathum Distric Phitsanulok Province

Researcher: Mr.Wiralpatchara Bangplakod; **ID** 2523003610;

Degree: Master of Public Administartion;

Thesis adviso: (1) Dr. Chaloeiphong Misomnai, Associate professor ;

(2) Dr.Trairat Pokapalakorn, Associate professor; **Academic year** : 2011

Abstract

This research intended to study (1) social welfare quality of life for the elderly provided by local administrative organizations in Bang krathum district, Phitsanulok province (2) compare the opinions on social welfare quality of life for the elderly provided by local administrative organizations by personal factors (3) factors related to social welfare quality of life for the elderly provided by local administrative organizations (4) problems and solutions in managing social welfare quality of life for the elderly provided by local administrative organizations in Bang Krathum district, Phitsanulok province.

Population consisted of 18 executives and employees of local administrative organizations in Bang Krathum district, Phitsanulok province, and 3,309 elderly living in the area from which 357 samples were drawn. Instrument used was questionnaire.Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Pearson's correlation coefficient.

Research result revealed that (1) executives and employees together with the elderly, viewed that the provision of social welfare quality of life for the elderly which included social welfare on education, health, housing, job and income, social stability, social service, and recreation, was in moderate level (2) when compared the opinions of executives and employees with different personal factors: no differences were found, as for opinions of the elderly, those with different marital status, numbers of children, occupation, families, had different opinions with 0.05 level of statistical significance, while no differences were found among those with different gender, income, reading ability, duration of living in the area, and level of knowing about social welfare provided (3) factors related to social welfare quality of life for the elderly provided by local administrative organizations, listed from most related to least related were: political, humanitarian, economics, development, and social factors (4) both executives and employees viewed that major problems were limited budget, and insufficient personnel, solutions recommended were: the government should allocate enough budget for the operation, private sector should be more participated in providing elderly services, alternative measure should be employed to solve problem of insufficient personnel, together with the provision of personnel development to solve problem of insufficient personnel, together with the provision of personnel development to increase their service efficiency.

Keywords: Quality of Life of Orderly, Social welfare Quality of life, Local Administrative Organizations

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพงศ์ มีสมนัย และรองศาสตราจารย์ ดร.ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีตำบล และ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาลตำบลทุกแห่งที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงาน และขอขอบคุณ ข้าราชการ/พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ผู้สูงอายุทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานท้องถิ่นอำเภอบางกระทุ่ม ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่า คุณประโยชน์ และความดีอันพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ พระคุณแห่ง บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ของผู้วิจัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัยได้มีภูมิปัญญา มีความรู้ ความสามารถ และศึกษาจนบรรลุความสำเร็จมาได้ ณ บัดนี้

วิรัชพัชร บางปลากด

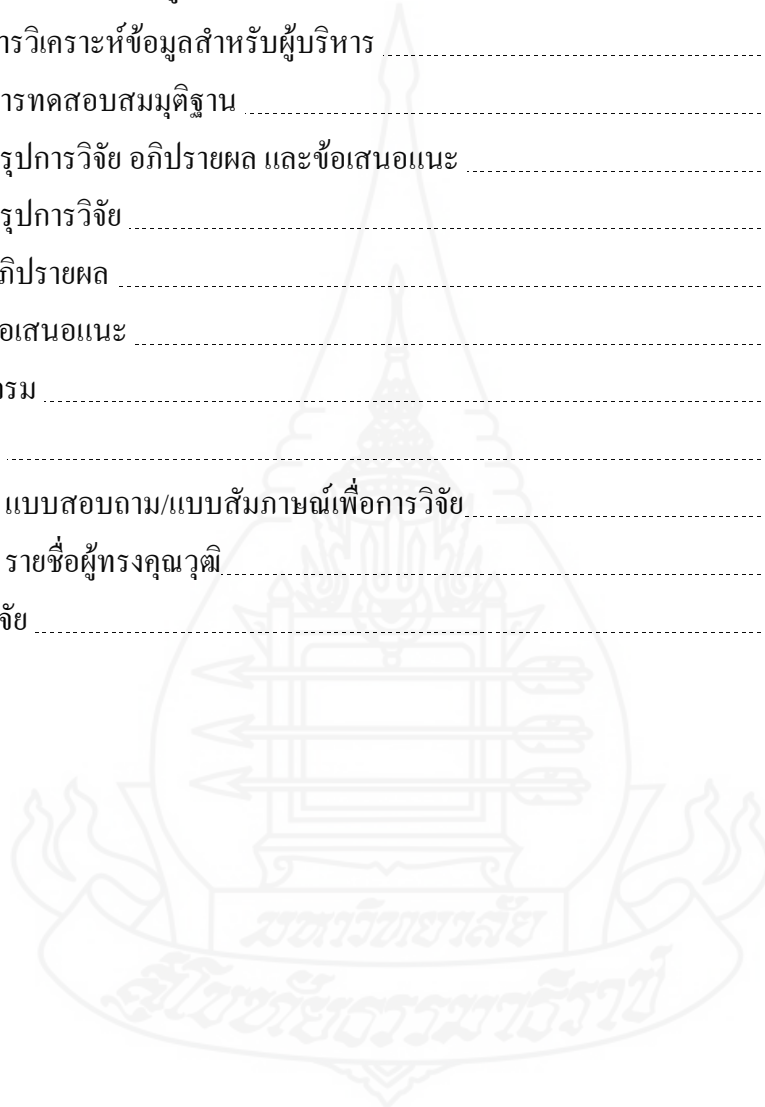
เมษายน 2555

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	12
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพูน	20
แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ	28
แนวคิดและทฤษฎีการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	51
วิธีการสร้างเครื่องมือ	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ	58
การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่	81
การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้บริหาร	101
การทดสอบสมมุติฐาน	107
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปการวิจัย	124
อภิปรายผล	130
ข้อเสนอแนะ	135
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	137
ก แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	141
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	174
ประวัติผู้วิจัย	176

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนผู้บริหารพนักงานและผู้สูงอายุในแต่ละตำบล	22
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	59
ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 4.3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	60
ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีบุตร	60
ตารางที่ 4.5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอาศัยอยู่	61
ตารางที่ 4.6 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการอ่านเขียน	61
ตารางที่ 4.7 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	62
ตารางที่ 4.8 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	62
ตารางที่ 4.9 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการอยู่	63
ตารางที่ 4.10 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งข้อมูล ฯ	63
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา	64
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	65
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย	66
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านการทำงาน/รายได้	67
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงสังคม	68
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านบริการสังคม	69
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ	70
ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการเมือง	71
ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านมนุษยธรรม	73
ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนา	74
ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสังคม	76
ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	78
ตารางที่ 4.23 การแจกแจงความถี่ปัญหาและแนวทางแก้ไข	79
ตารางที่ 4.24 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามเพศ	81
ตารางที่ 4.25 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามอายุ	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.26 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ	82
ตารางที่ 4.27 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามการศึกษา	82
ตารางที่ 4.28 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามรายได้	83
ตารางที่ 4.29 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาการทำงาน	83
ตารางที่ 4.30 จำนวนและค่าร้อยละแสดงกลุ่มตัวอย่างตามการรับข้อมูลข่าวสาร	84
ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา	84
ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ	85
ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย	87
ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านการทำงาน	87
ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคง	89
ตารางที่ 4.36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านบริการสังคม	90
ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ	91
ตารางที่ 4.38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการเมือง	92
ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านมนุษยธรรม	93
ตารางที่ 4.40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการพัฒนา	94
ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านบริการสังคม	96
ตารางที่ 4.42 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	98
ตารางที่ 4.43 การแจกแจงความถี่ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดสวัสดิการ	99
ตารางที่ 4.44 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	101
ตารางที่ 4.45 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	102
ตารางที่ 4.46 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	102
ตารางที่ 4.47 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา	102
ตารางที่ 4.48 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้	103
ตารางที่ 4.49 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการทำงาน	103
ตารางที่ 4.50 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับข่าวสาร	103
ตารางที่ 4.51 ผลการทดสอบสมมุติฐานเพศของกลุ่มตัวอย่าง	108
ตารางที่ 4.52 ผลการทดสอบสมมุติฐานอายุของกลุ่มตัวอย่าง	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.53 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการ	109
ตารางที่ 4.54 ผลการทดสอบสมมุติฐานสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง	110
ตารางที่ 4.55 ผลการทดสอบสมมุติฐานรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง	110
ตารางที่ 4.56 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการ	111
ตารางที่ 4.57 ผลการทดสอบสมมุติฐานการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง	112
ตารางที่ 4.58 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการ	112
ตารางที่ 4.59 ผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	113
ตารางที่ 4.60 ผลการทดสอบสมมุติฐานอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	114
ตารางที่ 4.61 ผลการทดสอบสมมุติฐานรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง	114
ตารางที่ 4.62 ผลการทดสอบสมมุติฐานระยะเวลาในการอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง	115
ตารางที่ 4.63 ผลการทดสอบสมมุติฐานการรับทราบข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง	116
ตารางที่ 4.64 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการศึกษา	116
ตารางที่ 4.65 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย	118
ตารางที่ 4.66 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่อยู่อาศัย	119
ตารางที่ 4.67 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการทำงานและรายมีรายได้	120
ตารางที่ 4.68 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม	121
ตารางที่ 4.69 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการบริการสังคม	122
ตารางที่ 4.70 ปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการนันทนาการ	123

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างประชากรโลกและประชากรไทย ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป	28
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2543 - 2568	29
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2543 - 2568	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงเวลากว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา โครงสร้างประชากรของไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก เนื่องจากวิวัฒนาการด้านการแพทย์ ส่งผลต่อการลดระดับการตาย และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางอายุของประชากรไทย กล่าวคือ พบว่าในช่วง 20-30 ปีที่ผ่านมา ทั้งจำนวนและสัดส่วนของประชากรไทยในวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ลดลง ในขณะที่จำนวนของประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-29 ปี) ยังคงเพิ่มขึ้น สำหรับประชากรสูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี 2552 ของ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย ขนาดของประชากรตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณ 7.6 ล้านคน มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเพิ่มขนาดและสัดส่วนประชากรสูงอายุไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการคาดการณ์ในปี 2568 หรืออีก 15 ปีข้างหน้า จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มเป็น 14.9 ล้านคนหรือคิดเป็น 2 เท่าของปี 2552 และในปี 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 17.8 ล้านคน หรือคิดเป็น ร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายในการให้การดูแลทางด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุมาก หรือผู้สูงอายุวัยปลายเป็นอย่างมาก (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. 2547 : 7) จึงเป็นภาระหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุทั้งหลายในประเทศ และเพื่อสนองตามนโยบายที่กฎหมายกำหนด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี คนชรา (ผู้สูงอายุ) และผู้ด้อยโอกาส ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส กำหนดไว้ในหมวด 2 มาตรา 16(10) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส สรุปคือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2550 : 4-5)

ได้แก่ การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการจ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุทั่วประเทศที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลนั้น ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายอย่างที่จะต้องดำเนินการแก้ไขและหาทางกำหนดรูปแบบและวิธีการดังกล่าวเพื่อให้การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ

ในท้องที่อำเภอบางกระทุ่ม มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินกุ่ม เทศบาลตำบลบางกระทุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระทุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสลุด องค์การบริหารส่วนตำบลสนามคลี องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อมและองค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก มีประชากรรวมทั้งสิ้น 48,914 คน แยกเป็น ชาย 23,618 คน หญิง 25,296 คน มีผู้สูงอายุเกินกว่า 60 ปี ขึ้นไป ทั้งหมดจำนวน 5,159 คน แยกเป็น ชาย 1,146 คน หญิง 3,013 คน บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการ โดยการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) พ.ศ. 2536 เพื่อให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ตลอดจนถึงการจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ประชาชนและผู้สูงอายุต้องเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของตน ส่วนชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เกิดการแก้ไข ปัญหาและการจัดบริการที่สามารถดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุดังกล่าวให้ดีขึ้น (อำเภอบางกระทุ่ม. 2553 : 4-8) ดังนั้นบทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัจจัยความพร้อมด้านทรัพยากร และทุนทางสังคมมากมาย ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาบทบาทท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุในอนาคต จากพัฒนาการจะเห็นขั้นตอนที่สำคัญคือการ โอนถ่ายงานส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนอกเหนือจากการดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพแล้วน่าจะมีการดำเนินการส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องต่าง ๆ เนื่องจากชุมชนจะเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างดีและสามารถดำเนินการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน โดยทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุมีความคุ้นเคย รู้จัก รู้สึกมั่นคงทางใจอบอุ่นรวมทั้งได้อยู่ใกล้ชิดครอบครัว

จากสภาพของการจัดการสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบาง

กระทรวง จังหวัดพิษณุโลก เป็นอย่างไร มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงอายุอะไรบ้าง อีกทั้งยังได้มีการศึกษาเพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก

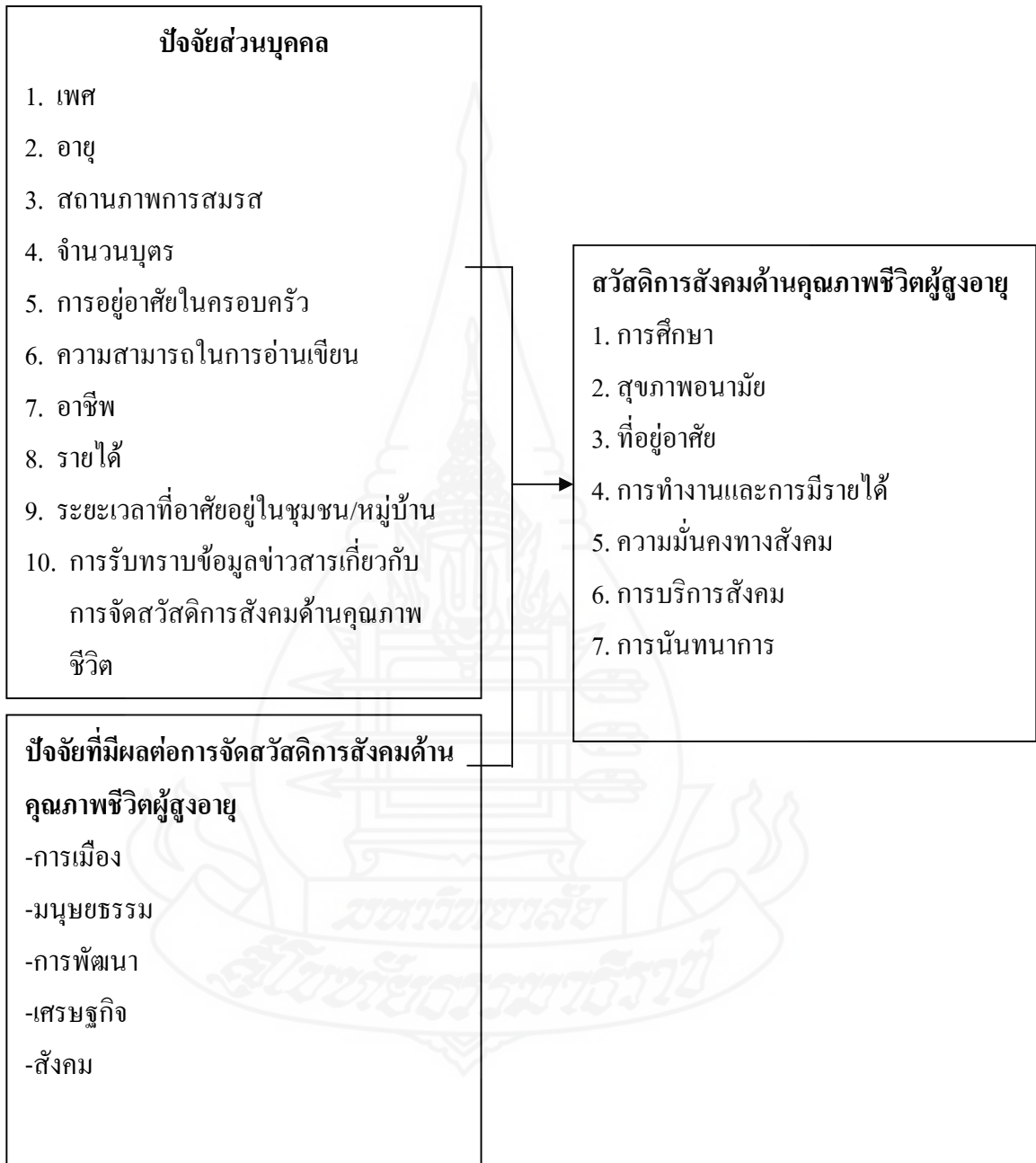
2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบางกระทรวง จังหวัดพิษณุโลก จากแนวคิดและหลักการขององค์การสหประชาชาติ โดยมีหลักการว่า ผู้สูงอายุได้รับการเอาใจใส่ในสังคมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Independence) การมีส่วนร่วม (Participation) การดูแลเอาใจใส่ (Care) ความพึงพอใจในตนเอง (Self-Fulfillment) และความมีศักดิ์ศรี (Dignity) ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการอนุมานว่าตัวบุคคลที่มีสถานภาพต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน การรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง เหล่านี้เป็นต้น อีกทั้งปัจจัยทางการเมือง การมีมนุษยธรรม การพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรต้น ที่มีปัจจัยต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม การบริการสังคมและการนันทนาการ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4.7 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

4.8 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

4.9 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

4.10 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ เปรียบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

5.2 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 2 พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคม ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัด พิชณุโลก จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 5,159 คน

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 **ตัวแปรต้น (Independent Variable)** ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร การอยู่อาศัยในครอบครัว ความสามารถในการอ่าน เขียน อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้าน คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม

5.3.2 **ตัวแปรตาม (Dependent Variable)** ซึ่งได้แก่ สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพ ชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านที่ อยู่อาศัย สวัสดิการด้านการงานและการมีรายได้ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม สวัสดิการ ด้านการบริการสังคม สวัสดิการด้านการนันทนาการ

5.4 **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลตำบลเนินกลุ่ม เทศบาล ตำบลบางกระทุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระทุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์การ บริหารส่วนตำบลโคกสลุด องค์การบริหารส่วนตำบลสนามคลี องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม และองค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก

5.5 **ระยะเวลาการศึกษา** ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการศึกษาวิจัยเป็นระยะเวลา 4 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2554 - 31 มีนาคม 2555

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป นับอายุ ตามปีปฏิทิน และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมายถึง การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือบริการต่าง ๆ ที่รัฐจัดขึ้นเพื่อมุ่งให้บริการผู้สูงอายุ ในด้าน สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านการงานและการมีรายได้ สวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม สวัสดิการด้านการบริการสังคมสวัสดิการด้านการนันทนาการ สวัสดิการด้านการศึกษา การจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้บริการแนะนำข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

ด้านสุขภาพอนามัย หมายถึง การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพ การจัดบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำ วิธีการออกกำลังกาย การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ การจัดนิทรรศการสื่อสาร การแนะนำเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง การแนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการของผู้สูงอายุ และการบริการบัตรสุขภาพรักษาพยาบาลฟรี ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

ด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การจัดพื้นที่สำหรับสร้างบ้านพักอาศัย การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มการซ่อมแซมบ้าน/ที่อยู่อาศัยการจัดสถานสงเคราะห์/ที่พักฉุกเฉิน และการให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ด้านการงานและการมีรายได้ หมายถึง การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลายการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยการสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกนัดพบแรงงานและการให้คำแนะนำปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง บริการหลักประกันรายได้และอาชีพแก่ผู้สูงอายุ

ด้านความมั่นคงทางสังคม หมายถึง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคน ตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล การบริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดการด้านการเงิน การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต การจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุและราษฎรประจำหมู่บ้าน/ชุมชน และการให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

ด้านบริการสังคม หมายถึง การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชนการฝึกอบรมให้มีการพัฒนาตนเองในการเข้าสังคมแก่

ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ
ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลือด้านค่า
โดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

ด้านนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมฟิงเทคน์ปฏิบัติธรรมทุกวันพระและวัน
สำคัญทางศาสนาของผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการผู้สูงอายุมีวิทยากร
มาบรรยายพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและครอบครัวการจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุ
ในหมู่บ้านชุมชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ
เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกว่าการกำลังถูกทอดทิ้ง

ภูมิหลังผู้สูงอายุ หมายถึง ลักษณะจำเพาะในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย
เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร การอยู่อาศัยในครอบครัว ความสามารถในการอ่าน
เขียน อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
จัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต

การอาศัยอยู่ หมายถึง การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ได้แก่ อาศัยอยู่บ้านตนเองหรือบ้านเช่า
อาศัยอยู่กับลูกหลานหรืออยู่ตามลำพัง

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมายถึง ปัจจัยที่มีผล
ต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้าน
มนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม

ด้านการเมือง หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่กำหนดด้านสวัสดิการกับผู้สูงอายุ ได้แก่
การศึกษา การสร้างหลักประกันด้านสุขภาพ จัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม การคุ้มครอง
ด้านรายได้ การสร้างหลักประกันด้านรายได้ การพัฒนางาน การพัฒนาการบริการ และการจัด
สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการประสบความสำเร็จ

ด้านมนุษยธรรม หมายถึง การให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็น
ผู้ดูแลผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุ การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า
(ฟรี) การสนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความ
เหมาะสม การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตาม
ความสามารถ การจัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ การ
ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์

ด้านการพัฒนา หมายถึง ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้
ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ เช่น การเผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแล

สุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย การจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุนโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ การจัดบริการสถานสงเคราะห์บ้านเอื้ออาทรราคาถูกให้ผู้สูงอายุพักอาศัย และการสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ เป็นต้น

ด้านสังคม หมายถึง การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ บริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว การจัดการบริการการพักอาศัยระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน การบูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกัน การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ การกำหนดกฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลในเขตอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินกลุ่ม เทศบาลตำบลบางกระทุ่ม องค์กรบริหารส่วนตำบลบางกระทุ่ม องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์กรบริหารส่วนตำบลโลกสลด องค์กรบริหารส่วนตำบลสนามคลี องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าตาล องค์กรบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม และองค์กรบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงวิธีการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

7.2 ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

7.3 ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

7.4 ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

7.5 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ได้จากการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก นำไปปรับใช้ในองค์กรต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนำมารวบรวมสรุปเป็นสาระสำคัญก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
3. แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ
4. แนวคิดและทฤษฎีการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ และกำหนดให้การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม (มาตรา 282 มาตรา 283 มาตรา 284) ส่วนในด้านกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้น ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง (มาตรา 284) นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ความรับผิดชอบกว้างขวางกว่าเดิมหลายประการ เช่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ทั้งมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมวิชาชีพที่มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น โดยให้เป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น รวมไปถึงการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นอีกด้วย (มาตรา 289 มาตรา 290) ปัจจุบันแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ซึ่งคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2543 นั้น มีผลทำให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ต้องถ่ายโอนอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เสร็จสิ้นภายในปี พ.ศ. 2549

การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สมัยราชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน นับว่าเป็นปีที่มีความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเป็นอย่างมาก เพราะรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้วางรากฐาน เปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการท้องถิ่นใหม่ โดยกำหนดให้การปกครองท้องถิ่นเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนเกิดขึ้นได้จริง โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศ

ปัจจุบันได้แบ่งรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 75 แห่ง เทศบาล 1,143 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 6,636 แห่ง และ รูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพฯ 1 แห่ง เมืองพัทยา 1 แห่ง

1.1 ความหมายการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีการกระจายอำนาจ โดยมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

การปกครองท้องถิ่น คือ เครื่องจักรที่รัฐบาลจัดให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจหน้าที่ มีทรัพยากร มีกฎหมายเพียงพอที่จะสร้างบ้านสร้างเมืองของตนเองด้วยตนเองได้มากขึ้น (อเนก เหล่าธรรมทัศน์. 2543 : 12) นักวิชาการอีกท่านหนึ่ง (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2547: 7) ได้ให้นิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึงการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองให้องค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่องค์กรส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทย จัดได้ คือ

กรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Segal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง ซึ่งสิทธิตามกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิถีแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนาธรรมและความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

Daniel Wit (อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2550) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การ

บริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

William V. Holloway (อ้างถึงใน โกวิทซ์ พวงงาม. 2550:4-9) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชากร

Harris G. Montagu (อ้างถึงใน โกวิทซ์ พวงงาม. 2550:4-9) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด การปกครองท้องถิ่นจะสำเร็จผลไม่ได้ หากไม่ได้รับการร่วมมือจากประชาชน การปลูกฝังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และสร้างให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการเรื่องของตนเอง จะทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถบริหารตนเองได้ จะเป็นผลดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่น (บัญญัติ พุ่มพันธ์. มปป : 8) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองร่วมกัน โดยจะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการตามเจตนารมณ์ ความต้องการและปัญหาของท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

สรุปการปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและถือเป็นสถาบันที่ทำให้การศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยกับประชาชน โดยให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน หน้าที่พลเมืองอันจะนำไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตามหลักกระจายอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์

1.2.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล

1.2.2 เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

1.2.3 เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

1.3 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (โกวิทย์ พวงงาม. 2544 : 26 - 36) โดยใช้หลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการประชาชนอย่างอิสระ มีแนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยทั่วไปหลักการปกครองประเทศนิยมแบ่งเป็น 3 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization)

1. หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หมายถึง หลักการจัดวางระเบียบบริหารราชการแผ่นดินโดยรวมอำนาจในการปกครองไว้ให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองต่าง ๆ ของรัฐ และมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง โดยให้ขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการปกครองตลอดทั่วทั้งอาณาเขตของประเทศ

1.1 ลักษณะสำคัญของหลักการรวมอำนาจปกครอง ประกอบด้วย มีการรวมกำลังทหารและกำลังตำรวจให้ขึ้นต่อส่วนกลาง เพื่อให้การบังคับบัญชาเป็นไปอย่างเด็ดขาด และทันทั่วทั้งที่มีการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ในส่วนกลาง มีการลำดับชั้นการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ลดหลั่นกันไป (Hierarchy)

1.2 จุดแข็งของหลักการรวมอำนาจปกครอง ประกอบด้วย การที่รัฐบาลมีอำนาจแผ่ขยายไปทั่วอาณาเขตทำให้เห็นนโยบาย แผนหรือคำสั่งเกิดผลได้ทั่วประเทศอย่างทันทีให้บริการและประโยชน์แก่ประชาชนโดยเสมอหน้าทั่วประเทศมิได้ทำเพื่อท้องถิ่นใดโดยเฉพาะทำให้เกิดการประหยัด เพราะสามารถหมุนเวียนเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ไปยังจุดต่าง ๆ ของประเทศได้โดยไม่ต้องจัดซื้อจัดหาประจำทุกจุด มีความเป็นเอกภาพในการปกครองและการบริหารงานการปกครองในท้องที่เป็นไปในแนวเดียวกัน มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น ทำให้บริการสาธารณะดำเนินไปโดยสม่ำเสมอ และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนอันเดียวกัน

1.3 จุดอ่อนของหลักการรวมอำนาจปกครอง ประกอบด้วย ไม่สามารถดำเนินกิจการทุกอย่างให้ได้ผลดีทั่วทุกท้องที่ในเวลาเดียวกัน เพราะมีพื้นที่กว้างใหญ่ จึงไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ทั่วถึง การปฏิบัติงานมีความล่าช้า เพราะมีแบบแผนและขั้นตอนมากมายตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา ไม่สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่อาจตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงเพราะความหมายหลากหลายของความแตกต่างในแต่ละท้องถิ่น

2. หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) หมายถึง หลักการที่การบริหารราชการส่วนกลาง ได้จัดแบ่งอำนาจวินิจฉัยและสั่งการบางส่วนไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาค โดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ตลอดจนริเริ่มได้ ในกรอบแห่งนโยบายของรัฐบาลที่ได้วางไว้

2.1 ลักษณะสำคัญของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางไปประจำตามเขตการปกครองในส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ได้แก่ ภาค มณฑล จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียวกัน เป็นการบริหารโดยใช้งบประมาณซึ่งส่วนกลางเป็นผู้อนุมัติและควบคุมให้เป็นไปตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน เป็นการบริหารภายใต้นโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกลาง

2.2 จุดแข็งของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง ประกอบด้วย หลักการนี้เป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การกระจายอำนาจการปกครอง ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้นในการมาติดต่อในเรื่องที่ราชการส่วนภูมิภาคมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ เพราะไม่ต้องรอให้ส่วนกลางมาวินิจฉัยสั่งการ เป็นจุดเชื่อมระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างทั้ง 2 ส่วน ดีขึ้นมีประโยชน์ต่อประเทศที่ประชาชนยังไม่รู้จักการปกครองตนเอง

2.3 จุดอ่อนของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง ประกอบด้วย เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะการที่ส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเข้าไปบริหารงานในท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลยังไม่เชื่อในความสามารถของท้องถิ่น เกิดความล่าช้าในการบริหารงานเพราะต้องผ่านระเบียบแบบแผนถึง 2 ระดับ คือ ระดับส่วนกลางและระดับส่วนภูมิภาค ทำให้ระบบราชการมีขนาดใหญ่โตเกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ ทำให้ทรัพยากรที่มีค่าบางอย่างในท้องถิ่นไม่เกิดประโยชน์ เช่น บุคลากร เจ้าหน้าที่ เพราะถูกส่งมาจากที่อื่น บุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งเข้าไปปฏิบัติในท้องถิ่น ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ อาจจะเนื่องมาจากไม่ใช้คนในพื้นที่จึงไม่เข้าใจพื้นที่และอาจเกิดความขัดแย้งกับคนในพื้นที่

3. หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) หมายถึง หลักการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางให้ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุม การปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายท้องถิ่นของตนเองได้

3.1 ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง ประกอบด้วย ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่

งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

3.2 จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครอง ประกอบด้วย ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น เพราะผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า เป็นการแบ่งเบาภาระหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

3.3 จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจปกครอง ประกอบด้วย อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่นตน ไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายตนเอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง

ดังนั้น การจัดระเบียบการปกครองประเทศ จึงประกอบด้วย 3 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจและหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยใช้หลักการกระจายอำนาจที่รัฐมอบอำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้กับประชาชน

1.4 องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดจะประกอบด้วยสภาท้องถิ่นและนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เท่านั้น แต่ในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้อีก 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายกำกับดูแลหรือควบคุมดูแลฝ่ายข้าราชการหรือฝ่ายพนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 5 ฝ่าย ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและร่วมกันทำงานอย่างใกล้ชิดและอย่างมีสมดุล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จึงจะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

1.5 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรจะต้องพิจารณาถึง กำลังเงินกำลังงบประมาณ กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และหน้าที่ความรับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากเกินกว่าภาระ หรือเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศ ก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ มีข้อพิจารณา (โกวิทย์ พวงงาม. 2544 : 25) ดังนี้ เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน การจัดทำถนน สะพาน สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย งานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย การจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุข จัดให้มีสถานสงเคราะห์ เด็กและคนชรา เป็นต้น

1.6 การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

ประเทศไทยกำหนดแนวทางการบริหารราชการแผ่นดิน โดยยึดถือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (สุชาติ ธีระวงษ์พิทักษ์. มปป. : 1) ดังนี้ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทย จำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นกรม

2. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ

3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้นการบริหารราชการแผ่นดินของไทย แบ่งรูปแบบการปกครองและการบริหารประเทศ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารส่วนราชการ ภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการปกครองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุก ของประชาชน โดยยึดหลักกระจายอำนาจการปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อสังคมในปัจจุบัน เช่น เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค

ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน การปกครองท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารในอนาคต เกิดแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระท่อม จังหวัดปทุมธานี

อำเภอบางกระท่อม มาจากบรรพบุรุษของชาวบางกระท่อมปัจจุบันอพยพโยกย้ายมาจากราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี เพื่อตั้งหลักแหล่งบริเวณอำเภอบางกระท่อมปัจจุบัน ซึ่งมีดินไม้จันทน์อยู่หนาแน่นเป็นต้นไม้ใหญ่ พุ่มใบหนา ขากต่อการถากถาง แต่ไม่มีผู้ใครรู้จักนามไม้ชนิดนี้ ชนกลุ่มนี้จึงเรียก “ต้นกระท่อม” และนามหมู่บ้านก็เรียก “บางกระท่อม” ต่อมากลายไปเป็น “บางกระท่อม” อีกนามของอำเภอนี้ในอดีตชื่ออำเภอนครป่าหมาก เนื่องจากมีดินหมากขึ้นมากมาอำเภอบางกระท่อม แบ่งเขตการปกครองเป็น 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกสลอด ตำบลท่าตาล ตำบลนครป่าหมาก ตำบลเนินกุ่ม ตำบลบางกระท่อม ตำบลบ้านไร่ ตำบลไผ่ล้อม ตำบลวัดตายม ตำบลสนามคลี

2.1 ประวัติอำเภอบางกระท่อม

ประวัติความเป็นมา อำเภอบางกระท่อม ปรากฏหลักฐาน เมื่อ 2470 ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลบางกระท่อม หน้าสถานีรถไฟบางกระท่อม และเมื่อปี พ.ศ.2536 ได้ย้าย ไปตั้งที่ทำการใหม่ที่ ต.บางกระท่อม ปัจจุบันตั้งอยู่ บนเส้นทาง สายพิษณุโลก-พิจิตร(สายเก่า) ต.บางกระท่อม อยู่ทางทิศใต้ของตัวเมืองพิษณุโลก ห่างจาก เมืองพิษณุโลก ประมาณ 41 กม. ภูมิศาสตร์ อำเภอบางกระท่อม มีพื้นที่ประมาณ 447.03 ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ 279,393.75 ไร่) มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเมืองพิษณุโลก ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสามง่าม และอำเภอสามโก้ จังหวัดพิจิตร ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอวังทอง ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร การคมนาคม อำเภอบางกระท่อม เส้นทางคมนาคม 3 เส้นทาง คือ พิษณุโลก-พิจิตร ระยะห่างจากตัวเมืองพิษณุโลก 36 กม. พิษณุโลก-เนินกุ่ม ระยะห่างจากตัวเมืองพิษณุโลก 50 กม. และ ทางรถไฟ กรุงเทพ-เชียงใหม่ ระยะห่างจากตัวเมืองพิษณุโลก 35 กม. การปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 9 ตำบล 86 หมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีเทศบาลตำบล 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลบางกระท่อม และเทศบาลตำบลเนินกุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง อำเภอนี้มีแม่น้ำสำคัญ 2 สายไหลผ่าน คือ แม่น้ำน่าน และแม่น้ำยม จึงเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชพรรณต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งปลูกกล้วย จนชาวบางกระท่อมยึดอาชีพทำกล้วยตาก เป็นอาชีพเสริมกันทุกครัวเรือน ปัจจุบันมีการพัฒนากล้วยตากแบบพื้นบ้านให้มีคุณภาพ หน่วยงานราชการได้ส่งเสริม และพัฒนาพันธุ์กล้วย “มะลิอ่อน” เพื่อใช้ทำกล้วยตากคุณภาพดี และชาวบ้านยัง

มีการรวมกลุ่มการผลิตกล้วยตาก ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม จนเป็นสินค้าพื้นบ้านพิกุลโลก ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นจำนวนมาก เนื่องจากประชาชนรวมกันอยู่แถบที่ราบริมฝั่งแม่น้ำและมีอาชีพก่อนข้างมันคง จึงรวบรวมปัจจัยสร้างวัดเป็นจำนวนถึง 32 วัด บางวัดมีประวัติความเป็นมาเก่าแก่ เช่น วัดตายม สร้างเป็นวัดตั้งแต่ พ.ศ. 2100 เดิมมีชื่อว่า “วัดสองแคว” บางวัดเปลี่ยนชื่อวัดถึง 4 ครั้ง เช่นวัดทุ่งอ้ายโหล่ ซึ่งเมื่อ พ.ศ. 2450 เรียกว่า “วัดชายทุ่ง” หรือ “วัดหัวคุย” ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2477 ประชาชนได้ย้ายวัดและขนานนามว่า “วัดพิกุลทองวนาราม” ถึง พ.ศ. 2483 เปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดทุ่งอ้ายโหล่” ตามชื่อของหมู่บ้าน ซึ่งได้ชื่อตามชื่อของนายโหล่ เป็นชาวบ้านที่เข้าป่าล่าสัตว์ แต่ถูกปืนของพวกล่าสัตว์ด้วยกันถึงแก่กรรม

การปกครองส่วนภูมิภาค อำเภอบางกระทุ่มแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 87 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลบางกระทุ่ม (Bang Krathum) 9 หมู่บ้าน
2. ตำบลบ้านไร่ (Ban Rai) 10 หมู่บ้าน
3. ตำบลโคกสลุด (khok Salut) 10 หมู่บ้าน
4. ตำบลสนามคลี (Sanam Khli) 6 หมู่บ้าน
5. ตำบลท่าตาล (Tha Tan) 9 หมู่บ้าน
6. ตำบลไผ่ล้อม (Phai Lom) 11 หมู่บ้าน
7. ตำบลนครป่าหมาก (Nakhon Pa Mak) 13 หมู่บ้าน
8. ตำบลเนินกุ่ม (Noen Kum) 11 หมู่บ้าน
9. ตำบลวัดตายม (Wat Ta Yom) 8 หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอบางกระทุ่มประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินกุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเนินกุ่มและตำบลวัดตายม ทั้งตำบล เทศบาลตำบลบางกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบางกระทุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางกระทุ่ม (นอกเขตเทศบาลตำบลบางกระทุ่ม) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านไร่ทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสลุด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกสลุดทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสนามคลี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสนามคลีทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าตาลทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไผ่ล้อมทั้งตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนครป่าหมากทั้งตำบล มี

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนผู้บริหารพนักงานและผู้สูงอายุในแต่ละตำบล

รายชื่อองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในอำเภอบางกระท่อม	ผู้บริหารและพนักงาน ฯ		หมู่บ้าน		ประชากร	สูงอายุ
	ผู้บริหาร	พนักงาน	รวม	ชุมชน	คน	คน
1. เทศบาลตำบลบางกระท่อม	5	39	44	4	1,534	155
2. เทศบาลตำบลเนินกุ่ม	5	88	93	19	13,609	483
3. อบต.บางกระท่อม	4	17	31	9	4,915	649
4. อบต.ไผ่ล้อม	3	15	18	11	4,647	521
5. อบต.บ้านไร่	4	24	28	10	4,635	820
6. อบต.ท่าศาล	4	26	30	9	6,854	833
7. อบต.นครป่าหมาก	4	31	35	13	6,477	765
8. อบต.โคกสลด	4	26	30	10	3,251	510
9. อบต.สนามคลี	4	17	21	6	2,515	423
รวม	37	283	330	91	48,437	5,159

2.1.1 เทศบาลตำบลบางกระท่อม ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางกระท่อม อำเภอ
บางกระท่อม จังหวัดพิษณุโลก เดิมเป็นสุขาภิบาลบางกระท่อมได้รับการจัดตั้งตาม ประกาศ
กระทรวงมหาดไทยขึ้นเป็นสุขาภิบาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 74 ตอนที่ 10 ลงวันที่
26 มกราคม พ.ศ.2500 และต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบางกระท่อม ตามพระราชบัญญัติ
เปลี่ยนแปลง ฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 มี
พื้นที่ 1.175 ตารางกิโลเมตร ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต เทศบาลตำบลบางกระท่อม ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
ตำบลบางกระท่อม อำเภอบางกระท่อม จังหวัดพิษณุโลก อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอบางกระท่อม
ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางกระท่อม เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมด 1.175 ตารางกิโลเมตร
จำนวนประชากรแยกเป็นชาย 751 คน หญิง 783 คน รวม 1,534 คน จำนวนครัวเรือน 514 ครัวเรือน
จำนวนชุมชนมีทั้งหมด 4 ชุมชน 1. ชุมชนพัฒนา หมู่ 3 ประธานชุมชน ได้แก่ นายเย็น บวบทอง 2.
ชุมชนพัฒนา หมู่ 4 ประธานชุมชน ได้แก่ นายสรชัย บัวงาม 3. ชุมชนสร้างสรรค์พัฒนา หมู่ 4
ประธานชุมชน ได้แก่ พ.ต.อ.ณรงค์ มั่นเมือง 4.ชุมชนรวมใจพัฒนา หมู่ 5 ประธานชุมชน ได้แก่
นางวันเพ็ญ เมฆนันทไพศิฐ ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางกระท่อม ประกอบด้วย

นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี 2 คน ที่ปรึกษา 1 คน เลขานุการ 1 คน ประธานสภา รองประธานสภาและสมาชิกสภาเทศบาลอีก 10 คน เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ จำนวน 3 กอง ดังนี้

1) **สำนักปลัดเทศบาล** มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการกิจการของเทศบาลตำบลบางกระทู้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน นโยบาย และแผนการบริหารงานของเทศบาล คือ งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานทะเบียนราษฎร งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานจัดทำงบประมาณ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาชุมชน งานการศึกษา งานกีฬาและนันทนาการ งานส่งเสริมประเพณีศิลปวัฒนธรรม และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) **กองคลัง** มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการเงินและบัญชี งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ งานพัสดุและทรัพย์สิน งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) **กองช่าง** มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานด้านวิศวกรรม งานสาธารณูปโภค งานสวนสาธารณะ งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม งานส่งเสริมสุขภาพ งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 เทศบาลตำบลเนินกุ่ม ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลเนินกุ่ม และตำบลวัดตาชาม อำเภอ บางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก เดิมเป็นสุขาภิบาลเนินกุ่ม ได้รับการจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทยขึ้นเป็นสุขาภิบาล โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 82 ตอนที่ 64 ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2508 และต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเนินกุ่ม ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 มีพื้นที่ทั้งหมด 92 ตารางกิโลเมตร ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต เทศบาลตำบลเนินกุ่ม อยู่ในเขตอำเภอบางกระทู้ ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ของอำเภอบางกระทู้ ห่างจากอำเภอบางกระทู้เป็นระยะทาง 15 กิโลเมตร จำนวนประชากรทั้ง 2 ตำบล จำนวน 13,396 คน เป็นชาย 6,533 คน เป็นหญิง 6,863 คน (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2554) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บางส่วนประกอบอาชีพค้าขาย สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของพื้นที่เทศบาลตำบลเนินกุ่ม เป็นพื้นที่เกษตรกรรม แบบพึ่งพาธรรมชาติแปรผันตามราคาผลผลิตทางการเกษตร และมีการจัดตั้งกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เสริม เช่น กลุ่มจักรสานหมวกพลาสติก กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มข้าวกล้องหอมมะลิ กลุ่มหมอนลูกจันทร์ กลุ่มพัฒนาอาชีพเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก และวิสาหกิจชุมชนกล้วยตากบุปผา เป็นต้น

2.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระท่อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระท่อม เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ตรงกลางของพื้นที่ อำเภอ บางกระท่อม เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ บาง กระท่อม ส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งรัฐ และเอกชน มีถนนลาดยางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน หรือตำบลอื่น สะดวก ตลอดทั้งปี และมีถนน รถไฟวิ่งผ่านจากตำบลบางกระท่อม – จังหวัดพิจิตร หรือ ไปกรุงเทพฯ เทียบ ขึ้นไปจังหวัดพิษณุโลก หรือไปจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ มีประมาณ 2 ใน 3 ส่วน พื้นที่ราบลุ่มมีประมาณ 1 ใน 3 ส่วน มีพื้นที่ทั้งหมด 25,425 ไร่ พื้นที่รับผิชอบ 40.45 ตาราง กิโลเมตร ความหนาแน่นเฉลี่ย 121.51 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 1,268 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 4,915 คน ประกอบด้วย ชาย 2,418 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 หญิง 2,497 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลบางกระท่อม นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดกระจายตามหมู่บ้านต่าง ๆ จำนวน 3 วัด คือวัดห้วยแก้ว ,วัดบ้านแม่เทียบ วัดบางกระท่อม ซึ่งเป็นสถานที่ที่ประชาชน ทำบุญ ทำทาน ตามวันสำคัญทางศาสนาและปฏิบัติตามข้อห้ามที่ออก ร่วมกัน ประชากรในเขตตำบลบางกระท่อมมีอาชีพหลัก ได้แก่การเกษตร รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ อาชีพหลักได้แก่ การเกษตร รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เลี้ยงสัตว์

2.1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม อำเภอ บางกระท่อม จังหวัดพิษณุโลก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ประกาศยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 มีฐานะเป็นนิติบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม มีสถานที่ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 7 ตำบลไผ่ล้อม อำเภอ บางกระท่อม จังหวัด พิษณุโลก เป็นที่ราบลุ่มแอ่งกระทะที่มีความลาดเอียงจากทิศเหนือไปทิศตะวันตก มีพื้นที่ราบลุ่ม ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 12,085 ไร่ มีลำแคววังทองไหลผ่านกลางตำบล ไม่มีพื้นที่ภูเขาหรือป่าไม้ และประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ในการทำเกษตรกรรมในช่วงฤดูแล้ง และเกิดอุทกภัย ในช่วงฤดูฝนเป็นประจำทุกปี มีเป้าหมายหลักของการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น ที่ตั้ง องค์การ บริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ตั้งอยู่ทางทิศใต้ ของอำเภอ บางกระท่อมห่างจากที่ว่าการอำเภอ บางกระท่อม ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร มีพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุมทั้ง 11 หมู่บ้าน เนื้อที่ มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 48.34 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 30,212 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน 24,097 ไร่ คิดเป็น 79.7% แบ่งเป็นทำนา 21,029 ไร่ และพืชไร่, พืชสวน 3068 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ถึงร้อยละ 70 ของจำนวนครัวเรือนทั้งตำบล ส่วนอาชีพรองคือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 20 ส่วนที่เหลือเป็นการ ประกอบอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัวจำนวนประชากรในพื้นที่ทั้งสิ้น 4,647 คน ชาย 2,328 คน หญิง 2,319 คน จำนวนครัวเรือน 1,474 ครัวเรือน

2.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านไร่มาจากคำบอกเล่าของผู้สูงอายุ

ในตำบลหลาย ๆ คน เล่าว่า เมื่อประมาณหลายร้อยปีมาแล้ว ประชาชน ได้ย้ายถิ่นฐานมาจากอำเภอ กงไกรลาศ มาจับจองที่ทำกินแหล่งใหม่ ในบริเวณที่ราบลุ่ม ริมฝั่งแม่น้ำน่านทั้ง 2 ฝั่ง ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา เป็นอาชีพหลัก จึงเป็นที่มาของตำบลบ้านไร่ ตำบล บ้านไร่อยู่ในเขต อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัด พิชณุโลก อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ของอำเภอรยะห่างจาก อำเภอ ประมาณ 9 กิโลเมตร จำนวนเนื้อที่ประมาณ 32.64 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20,312 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เป็นที่ราบลุ่มลาดเอียงจากทิศเหนือไป ทางทิศใต้ โดยมีแม่น้ำน่านไหลผ่านกลางตำบล ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน่าน มีคลองชลประทาน ขนาดใหญ่ผ่านตลอดแนวเหนือ – ใต้ของตำบลและมีคลองขุดเชื่อมแม่น้ำน่านกับแม่น้ำยมใน เขต หมู่ที่ 6 ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่านมีทางหลวงแผ่นดิน สายพิษณุโลก – บางกระทุ่ม ผ่าน ตลอดแนวมีแหล่งน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้เพาะปลูก พืชผลการเกษตรในฤดูแล้งทั่วทั้งตำบล เช่น บึงนางแลนหนองบอน หนองยาว และหนองอ้ายแก้ว จำนวนหมู่บ้าน 10 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้าน หัวแหลม หมู่ที่ 6 บ้านวัดขวาง หมู่ที่ 2 บ้านโคกสลุด หมู่ที่ 7 บ้านวัดขวาง หมู่ที่ 3 บ้านโคกสลุด หมู่ที่ 8 บ้านหาดตะกุก หมู่ที่ 4 บ้านวัดขวาง หมู่ที่ 9 บ้านย่านโนนไพร หมู่ที่ 5 บ้านวัดขวาง หมู่ที่ 10 บ้านขอนแก่น จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่เต็มทั้ง หมู่บ้าน 10 หมู่ พื้นที่ของตำบลบ้านไร่ สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายคุณภาพดินอยู่ในระดับปานกลาง จนถึงค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ซึ่งเหมาะสมกับการเพาะปลูก ประชาชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพ ทางด้านการเกษตร โดยเฉพาะทำนา ประกอบกับมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ คือมีแม่น้ำน่านไหล ผ่านกลางตำบล และมีหนองบึงขนาดใหญ่ สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้เพาะปลูกได้ตลอดฤดูแล้ง

2.1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล ตั้งอยู่หมู่ ที่ 5 บ้านวังสาร ตำบลท่าตาล อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539 อยู่ห่างจากอำเภอบางกระทุ่ม ประมาณ 11 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดพิษณุโลก ประมาณ ตำบลท่าตาล เป็นที่ดอน ราษฎรส่วนใหญ่นิยมปลูกต้นตาลไว้ตามคันนา และมีแม่น้ำแคววังทองไหลผ่าน จึงเป็นที่มาของตำบล "ท่าตาล" และตำบลท่าตาลอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบางกระทุ่ม มีหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ ทางทิศเหนือของอำเภอบางกระทุ่ม ประมาณ 11 กิโลเมตร เนื้อที่ตำบลท่าตาลมีเนื้อที่ทั้งหมด 39,919 ไร่ พื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 63.27 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศตำบล ท่าตาลเป็นที่ราบและราบลุ่ม แยกออกเป็น 3 ลักษณะ คือพื้นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึงจะอยู่ในหมู่ที่ 1,4,5,6,7,8 และหมู่ที่ 9 ราษฎรทำการเพาะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด และ ไร่อ้อย พื้นที่ราบ ส่วนใหญ่ ราษฎรจะทำนาโดยใช้ข้าวพันธุ์อายุสั้น เช่น ข้าวพันธุ์ กข (ประเภทข้าวไม่ไวแสง) จะอยู่ในหมู่ที่

1,2,3,4,7,8 และหมู่ที่ 9 พื้นที่ราบลุ่ม ในฤดูฝนน้ำท่วม ราษฎรปลูกข้าวนาปีหรือประเภทไวแสง จะอยู่ในหมู่ที่ 1,2,3,4,5,6

2.1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก ตำบลนครป่าหมากเป็นตำบลหนึ่งใน 9 ตำบลของอำเภอบางกระท่อม จังหวัดพิจิตรโลก ซึ่งเมื่อหลายร้อยปีก่อน เดิมเป็นเมืองเก่าและได้เคยถูกยกฐานะแต่งตั้งเป็นอำเภอนครป่าหมากมาก่อน ต่อมาทางการได้ตั้งกิ่งอำเภอ บางกระท่อมแทนอำเภอนครป่าหมากเดิม ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าสาเหตุคงเนื่องจากการคมนาคมติดต่อไม่สะดวก จึงได้ยุบจากอำเภอเป็นตำบล และขึ้นกับกิ่งอำเภอบางกระท่อม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก อำเภอบางกระท่อม จังหวัดพิจิตรโลก ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอบางกระท่อม ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 5 กิโลเมตร มีจำนวนเนื้อที่ทั้งหมด 36,637 ไร่ หรือประมาณ 58.62 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทางการเกษตร 29,730 ไร่ พื้นที่ ที่อยู่อาศัย 5,026 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ภูมิประเทศ ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ พื้นที่บางส่วนมีลักษณะเป็นที่ลุ่ม ประชากรทั้งสิ้น 1,723 ครัวเรือน จำนวน 6,477 คนประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลนครป่าหมาก ได้แบ่งการปกครอง ออกเป็น 13 หมู่บ้าน ชาย จำนวน 3,166 คน คิดเป็นร้อยละ 48.88 หญิง จำนวน 3,311 คน คิดเป็นร้อยละ 51.12 มีความหนาแน่นเฉลี่ย 110.49 คน/ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร (ทำนา) เป็น อาชีพหลัก บางส่วนรับจ้าง ค้าขายและอุตสาหกรรมในครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกและเกษตรกร ส่วนใหญ่จะทำนาข้าว ซึ่งการทำนาข้าวของเกษตรกรตำบลนครป่าหมาก จะทำกันตลอดทั้งปี เนื่องจากใช้ระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จากแม่น้ำแคววังทอง และบ่อน้ำบาดาล จึงทำให้มีข้าวออกสู่ตลาดตลอดปี ประชาชนส่วนใหญ่อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมแต่ดั้งเดิม มีการสืบสานประเพณีเก่าแก่ให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อ และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ

2.1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสลด เดิมก่อนที่จะมีการเรียกตำบลโคกสลดมีเรื่องเล่าว่า ในพื้นที่หมู่บ้านมีต้นกระสุนมากและต้นกระสุนนี้จะมีหนามมากและมีดอกสีเหลือง เมื่อเหยียบก็จะทำให้เจ็บเท้าเลยมีการเรียกพื้นที่นี้ว่าโคกกระสุนแต่ต่อมาได้เรียกเพี้ยนไปเป็นโคกสลด มาจนถึงทุกวันนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสลด ตั้งอยู่เลขที่ 9 หมู่ที่ 9 ตำบลโคกสลด อำเภอ บางกระท่อม จังหวัดพิจิตรโลก อยู่ห่างจากอำเภอบางกระท่อม ประมาณ 5 กิโลเมตร เนื้อที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสลด มีเนื้อที่โดยประมาณ 37.47 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศ ภูมิประเทศ โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ปราศจากภูเขาและป่าไม้ มีแม่น้ำน่านซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน นอกจากนี้ยังมีลำคลอง หนองบึง คลองชลประทาน คลองสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในเขตตำบลโดย เฉพาะอาชีพเกี่ยวกับ

การเกษตร เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลอื่น ๆ จำนวน หมู่บ้านในเขตตำบลโลกสลุค ทั้งหมู่บ้าน 10 หมู่ เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล ใช้เส้นทางถนนสายพิษณุโลก – บางกระทุ่ม พิษณุโลก - สามง่าม และพิษณุโลก – กำแพงดิน สภาพ พื้นที่และระบบสาธารณูปโภค จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 640 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 100.00 จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 100 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของจำนวน หลังคาเรือน

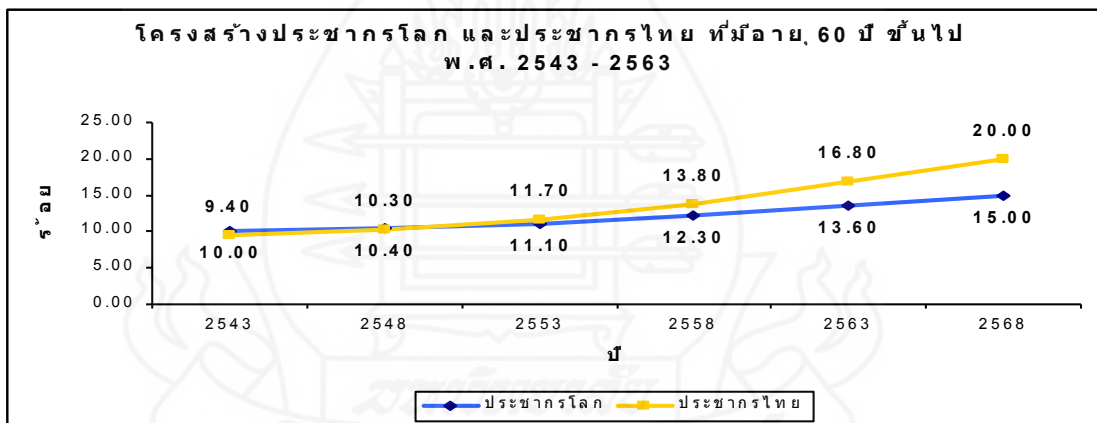
2.1.9 องค์การบริหารส่วนตำบลสนามคลี นานมาแล้วมีผู้เล่าสืบต่อกันมาว่ามีสอง พี่น้องล่องเรือมาตามลำแม่น้ำน่านจากจีนมีชื่อว่าก่งจันกับก่งคำเห็นสภาพภูมิประเทศเป็นถิ่นฐานที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการปลูกพืช ทำสวน ไร่ นา จึงได้ตกลงกันขึ้นฝั่งปักหลักฐานทำมาหากิน และได้แต่งงานกับหญิงไทย ได้ร่วมกันสร้างวัดขึ้นทางฝั่งตะวันตก ออกขึ้นเพื่อแสดงถึงความสามัคคีของทั้งสองพี่น้อง ทั้งถิ่นนี้มีความเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมาจน เป็นหมู่บ้านใหญ่ ทั้งสองตกลงที่จะแยก ไปตั้งหมู่บ้านทางตะวันตกอีกฝั่งหนึ่ง โดยมีแม่น้ำก่งอยู่ ระหว่างกลางทางตะวันตกก่งจันเป็นผู้ ก่อตั้งวัดขึ้นอีก 1 วัด เดิมชื่อแรก ใช้ชื่อว่า “วัดสนามคลี” ต่อมาไม่นานนักได้เปลี่ยนเป็นโดยใช้ชื่อ ว่าวัดสนามคลีศรีมังคราราม คำว่า “สนามคลี” มาจาก การทำสงครามพม่าที่ได้ทำการรบกันใน บริเวณนี้ในการรบได้ใช้อาวุธเป็นดาบโดย ดาบนั้นเรียกว่า“คลี” และบริเวณนี้จึง เปรียบได้กับสนามรบ จึงเป็นที่มาของชื่อสนามคลี ต่อมามีคนพบดาบที่พม่า ได้รับกัน และทำดาบตกไว้ จึงทำให้เชื่อว่า ที่นี้เคยเป็นสนามรบมาก่อนต่อมาได้เปลี่ยนชื่อวัดฝั่งตะวันตกเป็น“วัดสนามคลีตะวันตก” ส่วนวัด ฝั่งตะวันออกคงยังใช้ชื่อเดิมที่ตั้งไว้ตั้งแต่ครั้งแรกว่า“วัดสนามคลีตะวันออก” ในการเปลี่ยนชื่อครั้ง นี้เป็นการแบ่งแยกอย่างเห็น ได้ชัดจนชาวบ้านจึงเรียกกันถึงปัจจุบัน ตำบลสนามคลี เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบางกระทุ่ม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอรยะห่างอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร จำนวนเนื้อที่ ประมาณ 31,459 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,661 ไร่ ลักษณะภูมิศาสตร์ของ ตำบลสนามคลีเป็นที่ราบลุ่มพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในทางการเกษตรกรรม โดยมีแม่น้ำน่าน ไหลผ่านกลางตัวตำบล โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 2 ฝั่งแม่น้ำฝั่งละ 3 หมู่บ้าน โดยมี กระเช้าข้ามแม่น้ำเป็นพาหนะเชื่อมการคมนาคมติดต่อกัน ตำบลสนามคลีเป็นสังคมแบบชนบท โดยทั่วไปลักษณะการตั้งถิ่นฐานของราษฎรมีอาชีพพื้นฐานคือการเกษตรกรรม ชุมชนแบบดั้งเดิม แบบเกาะกลุ่มกันตามชายฝั่งสองด้านของแม่น้ำล้อมรอบด้วยพื้นที่ไร่นา และสวน มีพื้นที่ทำการ เกษตรกรรมโดยรอบชุมชน มีที่ลุ่มน้ำขัง เช่น บึงบัว หนองอ้อ หนองตาแทน หนองอิฝื่อ คลองน้ำ คลองลำไค เป็นต้น ประชากรทั้งสิ้น 2,463 คน จำนวน 675 ครัวเรือน ประกอบด้วย ชาย 1,215 คน คิดเป็นร้อยละ 49.33 หญิง 1,248 คน คิดเป็นร้อยละ 50.67 มีความหนาแน่นเฉลี่ย 78.29 คน/ตาราง

กิโลเมตร ประชากรใน เขต อบต.สนามคลี มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และอาชีพอื่น ๆ เช่น ค้าขายเป็นส่วนน้อย

3. แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ

3.1 โครงสร้างผู้สูงอายุ

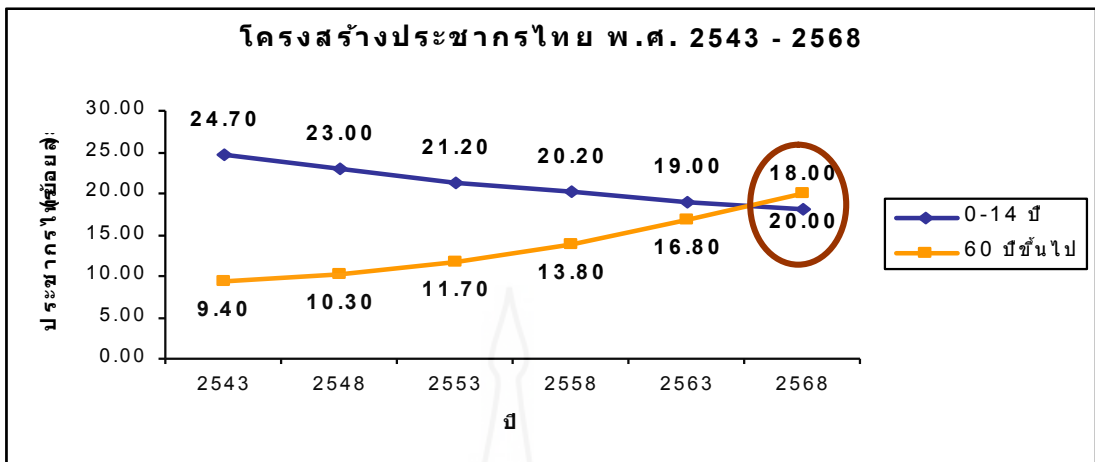
ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากร เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว พบว่าภายใน 20 ปี (2543-2568) สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุต่อ ประชากรรวมเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่า จากร้อยละ 9.40 เป็นร้อยละ 20 และอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อ ประชากรวัยทำงาน (Elderly Dependency Ratio) เพิ่มสูงขึ้นถึง 2 เท่า จากร้อยละ 15.16 เป็น 31.80 หมายถึงประชากรวัยแรงงาน 100 คน จะต้องทำงานเลี้ยงดูประชากรผู้สูงอายุ 15 คนในอนาคต จะต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น 30 คน ซึ่งจะเป็นภาระของรัฐที่จะต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก เพื่อเลี้ยงดูคนชรา ในขณะที่รายได้จากภาษีอากรของคนวัยทำงานจะมีทิศทางลดลง

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างประชากรโลกและประชากรไทย ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541:4)

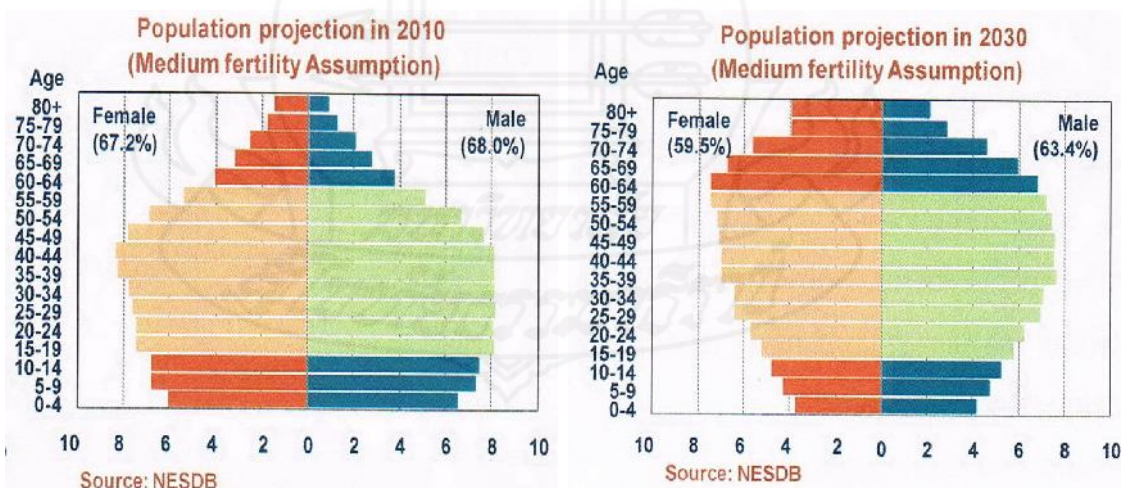
เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุและการลดลงของ ประชากรวัยเด็กของประเทศไทยเห็นได้ชัดเจนว่า สัดส่วนผู้สูงอายุในสังคมไทยจะปรับเพิ่มสูงขึ้น อย่างต่อเนื่องจนมีสัดส่วนมากกว่าประชากรวัยเด็กภายในปี 2568 หรืออีกประมาณ 15 ปีเท่านั้น

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2543 – 2568

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541:4)

ผลการสำรวจความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงสร้างประชากรวัยแรงงานหรือผู้สูงอายุของประเทศไทยเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2573 พบว่าโครงสร้างประชากรของประเทศไทยมีผู้สูงอายุมากขึ้น หากไม่มีระบบการออมเพื่อวัยเกษียณที่ดีจะเป็นภาระในการเลี้ยงดูของรัฐในอนาคต

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างประชากรไทย พ.ศ. 2543 – 2568

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541:5)

สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ล้วนแต่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุในอนาคตที่อาจจะไม่มีลูกหลานให้พึ่งพิง หรือลูกหลานมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ดังนั้น ผู้ที่จะเกษียณในอนาคตควรมีการเตรียมตัวเพื่อเกษียณแบบพึ่งพิงตนเองได้ตั้งแต่วันนี้ และให้ความสำคัญกับการออมอย่างจริงจัง เพื่อสร้างหลักประกันว่าจะมีเงินออมอย่างเพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุขและลดการพึ่งพิงลูกหลาน

3.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรในอนาคต

จากการคาดการณ์ถึงโครงสร้างของประชากรไทยที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงในอนาคต คือ มีการลดลงของประชากรในวัยก่อนเจริญพันธุ์และการเพิ่มขึ้นของประชากรของผู้สูงอายุนั้น จะส่งผลในด้านต่างๆ ดังนี้ (โครงสร้างประชากรไทยกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง, 2555) ดังนี้คือ

3.2.1 สังคมไทยเปลี่ยนจากสังคมที่มีวัยแรงงานมาก (อายุ 25-59 ปี) เป็นสังคมของผู้สูงอายุ โดยจะพบผู้ที่มีอายุยืนมากขึ้น แต่จะขาดแคลนแรงงานที่จะป้อนสู่ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ ปัญหาที่จะพบตามมาคือ อาจต้องมีการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ ทั้งนี้รัฐต้องมีมาตรการในการควบคุมดูแลการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากจะส่งผลถึงความมั่นคงของประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่ผิดกฎหมายทั้งหลาย เพราะอาจนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ได้

3.2.2 การปรับนโยบายในการบริหารประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุจะส่งผลต่อการลดลงของรายได้เฉลี่ยของประชากรและส่งผลต่อรายได้จากเงินภาษีอากรของรัฐลดลงด้วย แต่รัฐจะต้องมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นในด้านที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น การประกันสังคม สุขภาพอนามัย และสวัสดิการของผู้สูงอายุต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้รัฐก็ได้มีการเตรียมความพร้อมของการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุไว้บ้างแล้ว จะเห็นได้จากการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

3.2.3 รูปแบบของการพึ่งพิงกันระหว่างกลุ่มประชากรในช่วงอายุต่าง ๆ จะเปลี่ยนไปโดยพบว่าโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปนี้จะทำให้จำนวนประชากรในวัยเด็กที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานลดลงแต่กลับมีวัยผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานเพิ่มขึ้นเมื่อวัยเด็กลดลงก็จะส่งผลต่อการลดลงของวัยผู้ใหญ่ที่เป็นวัยทำงานด้วย ถ้าหากวัยผู้สูงอายุมากกว่าวัยทำงาน ก็จะพบกับปัญหาของการขาดที่พึ่งพิงของกลุ่มคนสูงอายุในแต่ละครอบครัวก็จะมี สมาชิกที่จะดูแลผู้สูงอายุน้อยลงปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งก็จะมีมากขึ้นตามลำดับ

3.2.4 ส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่ใช้แรงงานจากผู้สูงวัยเพิ่มขึ้น ผู้สูงวัยในปัจจุบันพบว่าแนวโน้มที่จะมีอายุยืนเพิ่มมากขึ้น และสุขภาพก็ยังคงแข็งแรงเช่นเดียวกับวัยทำงาน หาก

ภาครัฐและเอกชนมีนโยบายในการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ให้ผู้สูงวัยเหล่านี้ได้เข้ามาทำงานมากขึ้นก็จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้หรืออาจจะขยายระยะเวลาในการประกอบอาชีพจากเดิมที่กำหนดให้มีการเกษียณอายุในวัย 60 ปี อาจเพิ่มเป็น 65 ปี ดังเช่นหลาย ๆ ประเทศ ทั้งนี้ควรดำเนินการในเชิงนโยบายให้เป็นรูปธรรม เป็นต้น ที่กล่าวมาเป็นเพียงตัวอย่างของแนวทางในการวางแผนเพื่อการก้าวไปสู่สังคมของผู้สูงอายุ แต่ทั้งนี้ในส่วนของประชากรของประเทศเองก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย กล่าวคือต้องมีการเตรียมความพร้อมของสมาชิกในครอบครัว มีการวางแผนการใช้ชีวิตในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและความเป็นอยู่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดภาระที่น้อยที่สุดของสมาชิกในครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม

3.3 แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุของโลก

การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรของประเทศไทยที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น แต่การดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน้าที่ของบุตรหลานได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เนื่องจากการที่บุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และนิยมแยกครอบครัวออกไปอยู่ตามลำพัง ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สังคมไทยจึงได้ตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ จึงได้มีการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขึ้น โดยมีแนวคิดพื้นฐานในการจัดสวัสดิการ ผู้สูงอายุดังนี้

3.4 แนวคิดสิทธิมนุษยชนและแนวนโยบายขององค์การสหประชาชาติ

สมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal of Human Rights) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) โดยเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามข้อบัญญัติอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ที่เคารพในเกียรติยศและศักดิ์ศรี ความมีเสรีภาพ ความยุติธรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ทางการเมืองของแต่ละประเทศ ซึ่งในบทบัญญัติของปฏิญญาดังกล่าวได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงสิทธิของผู้สูงอายุไว้ในมาตรา 25 (1) คือ “มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับมาตรฐานในการครองชีพที่เหมาะสม เพื่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตนเองและครอบครัว อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลและบริการทางสังคมที่จำเป็นและมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันความมั่นคงในกรณีการว่างงาน การเจ็บป่วย การเสื่อมสมรรถภาพ การเป็นหม้ายหรือการขาดความไม่สะดวกในการดำรงชีวิตอื่นที่นอกเหนือจากการควบคุม” แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองและการปกครองของแต่ละประเทศมีสภาพแตกต่างกัน ประกอบกับความไม่มั่นคงทางการเมือง จึงส่งผลให้การคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุทั่วโลก มีขึ้นอย่างไม่เท่าเทียมกันในแต่ละประเทศ

ดังนั้นในปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) สมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติได้มีมติรับรองแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมาตรการระหว่างประเทศ

ฉบับแรกที่ได้มีการวางแนวคิด หลักนโยบาย และโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุไว้อย่างเป็นทางการ และในปีเดียวกันที่ประชุมสมัชชาโลกเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้มีมติรับรองแผนดังกล่าว ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย จึงมักเรียกแผนดังกล่าวว่า Vienna Plan โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ก่อให้เกิดความมั่นคงในศักยภาพของรัฐและสังคมในด้านความร่วมมือในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเด็นต่างๆ คือ สุขภาพ และโภชนาการ การคุ้มครองผู้บริโภคนที่สูงอายุ ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ครอบครัว สวัสดิการ สังคม การประกันรายได้และการจ้างงาน และการศึกษา ซึ่งมาตรฐานและยุทธวิธีเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสิทธิที่ไทยและความรับผิดชอบของแต่ละรัฐ

หลักการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุของสหประชาชาติ โดยได้รับรองหลักการสำหรับผู้สูงอายุเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1991 (พ.ศ. 2534) ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ได้ใช้เป็นหลักสำคัญในการกำหนดแนวทางในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

หลักการที่ 1 การมีเสรีภาพ ให้ผู้สูงอายุควรได้รับ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเพียงพอ โดยการมีรายได้ การสนับสนุนของครอบครัวและชุมชน ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการทำงานหรือสามารถได้รับรายได้อื่นๆ ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าเมื่อใดจะต้องพ้นจากการทำงาน ผู้สูงอายุควรได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาตามความเหมาะสม ผู้สูงอายุควรที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สงบ ปลอดภัยด้วยความพึงพอใจตามกำลังความสามารถ ผู้สูงอายุควรที่จะได้อยู่ในบ้านของตนเอง ตลอดระยะเวลาอันเท่าที่เป็นไปได้

หลักการที่ 2 การมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ที่จะส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของตนและสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับชนรุ่นหลังได้ ผู้สูงอายุควรที่จะได้รับการพัฒนาโอกาสต่างๆเพื่อให้บริการแก่ชุมชนและเป็นอาสาสมัครในตำแหน่งที่เหมาะสมตามความสนใจและกำลังความสามารถของตน ผู้สูงอายุควรมีบทบาทที่จะจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมของผู้สูงอายุเองได้

หลักการที่ 3 การได้รับการดูแล ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน และได้รับการคุ้มครอง ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัยเพื่อให้ได้รับการฟื้นฟูทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันหรือชะลอการเจ็บป่วยในระยะเริ่มต้น ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการทางสังคมและกฎหมาย เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน การเป็นอิสระ การคุ้มครองและการได้รับการดูแล ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแล คุ้มครอง ฟื้นฟูและส่งเสริมทางด้านสังคมและจิตใจอย่าง เหมาะสมจากสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

หลักการที่ 4 การบรรลุความพึงพอใจของตนเอง ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสพัฒนา ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา วัฒนธรรม จิตใจ และกิจกรรมนันทนาการของสังคม

หลักการที่ 5 ความมีศักดิ์ศรี ผู้สูงอายุควรที่จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยศักดิ์ศรีและความ ปลอดภัย โดยปราศจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ผู้สูงอายุควรได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสถานภาพและภูมิหลังและมีอิสระในการช่วยเหลือตนเองทาง ด้านเศรษฐกิจ

นอกจากหลักการต่าง ๆ ที่กล่าวมา ในปี พ.ศ. 2542 องค์การสหประชาชาติได้ ประกาศให้ปีนั้นเป็นปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุ (International Year of Older Persons) และได้เชิญชวน ให้ประเทศสมาชิกได้ร่วมจัดกิจกรรมและเฉลิมฉลองปีดังกล่าว โดยมีหลักการของสหประชาชาติ ในการจัดกิจกรรม “มุ่งสู่สังคมเพื่อคนทุกวัย” (Towards a Society For all Ages) เพื่อลดช่องว่างใน สังคมระหว่างผู้สูงอายุกับบุคคลวัยอื่น ๆ โดยมีหลักการว่า ผู้สูงอายุได้รับ การเอาใจใส่ในสังคมด้าน ต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Independence) การมีส่วนร่วม (Participation) การดูแลเอาใจใส่ (Care) ความพึงพอใจในตนเอง (Self- Fulfillment) และความมีศักดิ์ศรี (Dignity)

3.5 แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีแนวนโยบายและการดำเนินการคุ้มครองและจัดสวัสดิการให้แก่ ผู้สูงอายุตามนโยบายขององค์การสหประชาชาติ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุ ให้บุคคล ซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐ ต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน รัฐ ต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและ ผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติที่บรรจุ หลักการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้ให้ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม โดยเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนิน กระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับ ความรุนแรงทาง เพศ และบุคคล ซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความ ช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข

การศึกษา และวัฒนธรรม ให้การคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็น ปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

ค่านโยบายรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ จัดให้มีการออม เพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

3.6 กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่มีความสำคัญคือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครอง ส่งเสริมและสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุที่สำคัญ และเมื่อได้มีประกาศใช้บังคับ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้ออกระเบียบ ออกประกาศ เกี่ยวกับผู้สูงอายุขึ้นบังคับใช้เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งจะ ได้ยกกฎหมายหลักและกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เหตุผลในการประกาศใช้ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมี หลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

1. การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรม ของผู้สูงอายุ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ
2. การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน เกี่ยวกับการสงเคราะห์และการพัฒนาผู้สูงอายุ
3. กำหนดระเบียบเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น การบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการ คุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะ การเงินและการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษา เงินกองทุน
4. ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุและอำนาจหน้าที่ ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มี อำนาจหน้าที่ดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

4.2 รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

4.3 เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

4.4 สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

4.5 ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.6 พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

4.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

5. ให้การคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

5.1 การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

5.2 การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

5.3 การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

5.4 การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

5.5 การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

5.6 การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

5.7 การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

5.8 การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

5.9 การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาคกรอบคร้ว

5.10 การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

5.11 การสงเคราะห์เบี่ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

5.12 การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

6. การจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุและคณะกรรมการบริหารกองทุน

6.1 ให้จัดตั้งกองทุนในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เรียกว่า “กองทุนผู้สูงอายุ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุ

6.2 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานประชาคม ผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนห้าคนในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์กรของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคน และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการระดมทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นกรรมการและเลขานุการ

7. การลดหย่อนภาษี

7.1 ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุน มีสิทธินำไปลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาคแล้วแต่กรณี

7.2 ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพผู้นั้น มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี

8. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติถึงเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ ในหมวดของสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มีสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ (6) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทาง เพศ และ บุคคล ซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และ

ความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ (1) ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ และ มาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ (4) จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

9. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. 2544 : 33-36) ได้กำหนดให้แผนฉบับนี้เป็นแผนยุทธศาสตร์ 5 หมวด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุ ที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ยุทธศาสตร์ด้านระบบค้ำครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ และยุทธศาสตร์การประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ทั้ง 5 หมวดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุปรากฏอยู่ใน 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเมื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ และยุทธศาสตร์ด้านระบบค้ำครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

การเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีตามยุทธศาสตร์ของภาครัฐ ได้กำหนดเป็นมาตรการต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรการหลักประกันด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ ขยายหลักประกันยามชราภาพให้ครอบคลุมบุคคลทั่วไป ส่งเสริมการออมตั้งแต่วัยต้น ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออมเพื่อชราภาพ มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุและให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมต่าง ๆ มาตรการค้ำครองด้านรายได้ที่สำคัญ เช่น จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ ขยายหลักประกันยามชราภาพให้ครอบคลุมผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพให้ ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพสำหรับผู้สูงอายุทุกคน มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการค้ำครองที่น่าสนใจ ได้แก่ ลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ช่วยตัวเองไม่ได้ เร่งรัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการค้ำครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุที่ได้รับการทารุณกรรม หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือถูกทอดทิ้งจนเกิดผลเสียร้ายแรงทางสุขภาพกายและ/หรือสุขภาพจิต

ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต รมรณรงค์ให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้และเรียนรู้วิธีการขอความช่วยเหลือ

จากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้สูงอายุอยู่ภายใต้ปรัชญาการสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุที่เน้นกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมโดยให้ผู้สูงอายุช่วยตนเอง ครอบครัวเกื้อหนุน ชุมชนช่วยเหลือ สังคมรัฐเกื้อหนุน การตระหนักในคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุ การสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและชุมชน ดังนั้นร่างแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ได้กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละยุทธศาสตร์ไว้ชัดเจน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ผู้สูงอายุมีสถานะดี ทั้งสุขภาพกายและจิต อยู่กับครอบครัวอย่างอบอุ่น มีหลักประกันมั่นคง อยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของครอบครัวและชุมชน

สรุป ประชากรไทยในอนาคตเพิ่มช้าลงเรื่อยๆ อีกไม่เกิน 20 ปีข้างหน้า อัตราเพิ่มของประชากรไทยจะใกล้เคียงกับศูนย์ และอาจเป็นไปได้ว่าอัตราเพิ่มประชากรลดลงไปจนต่ำกว่าศูนย์หรือติดลบ จำนวนประชากรไทยใกล้จะถึงจุดคงตัวแล้ว เมื่ออัตราเพิ่มประชากรใกล้เคียงกับศูนย์ ประชากรก็จะมีจำนวนคงตัวที่ประมาณ 65 ล้านคน ในแต่ละปี ประชากรไทยจะไม่เพิ่มหรือลดไปจากจำนวนนี้มากนัก ประชากรไทยมีจำนวนคงตัวในระยะเวลาอีกเพียงประมาณ 15 ปีเท่านั้น

ในขณะที่จำนวนประชากรไทยกำลังเพิ่มช้าลงนั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากร เมื่ออัตราเกิดลดต่ำลงอย่างมากและผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น สังคมไทยจึงกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว สัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ลักษณะการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจระหว่างประชากรวัยต่าง ๆ เปลี่ยนไป ก่อให้เกิดนโยบายเชิงนโยบายหลายประการประชากรยังมีอายุมากขึ้นเพิ่มเร็ว สังคมไทยกำลังกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ มาตรการและโครงการที่จะเป็นสวัสดิการให้ประชากรสูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป หรือเรื่องสุขภาพอนามัย ควรที่จะได้เริ่มกันตั้งแต่วันนี้ และจะต้องพัฒนาไปให้ทันกับการเพิ่มอย่างรวดเร็วของประชากรสูงอายุในอนาคต

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรของประเทศไทยที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น แต่การดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน้าที่ของบุตรหลานได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เนื่องจากการที่

บุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และนิยมแยกครอบครัวออกไปอยู่ตามลำพัง ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สังคมไทยจึงได้ตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ รัฐจึงได้มีการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุขึ้น โดยมีแนวคิดพื้นฐาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “รายงานการศึกษาเรื่อง ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนสิงหาคม 2548, ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทพเพ็ญวานิสย์, น. 4 - 7.) ดังนี้

ความหมายของสวัสดิการสังคม (Social Welfare)

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “สวัสดิการสังคม” ไว้มากมายความหมายของสวัสดิการสังคมตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ซึ่งได้รวมความคิดรวบยอดของทั้งนักวิชาการสังคมสงเคราะห์ นักบริหาร และนักปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน มีข้อสรุปความหมายที่ครอบคลุม ดังนี้

สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคม รวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้านการมีศึกษาที่ดี การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ การมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคมนันทนาการ และบริการสังคมทั่วไป โดยระบบบริการสังคมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดบริการสังคมในระดับ

สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

ในที่นี้ หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมที่จัดขึ้นโดยภาคส่วนต่างๆ ของสังคม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคองค์กรชุมชน (ชุมชนและประชาชน) ที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นพื้นฐานของประชาชนตามสิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

การจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดบริการสวัสดิการตามมาตรฐานที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 กำหนด

กล่าวโดยสรุป สวัสดิการสังคม มีความหมายกว้างในฐานะบริการ หรือโครงการที่ทั้งภาคราชการและภาคเอกชนจัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยไม่จำแนกฐานะและชนชั้น บริการสวัสดิการสังคม อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ (ทัศนีย์ ลักษณะ-ภิชนชัช. 2545 13 – 16.) คือ

ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม (Fields of Social Welfare)

1. การศึกษา (Education)
2. สุขภาพอนามัย (Health Care)
3. การประกันรายได้ (Income Maintainance) : มีงานทำ มีรายได้ มีสวัสดิการแรงงาน
4. ที่อยู่อาศัย (Housing)
5. ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความมั่นคงทางสังคม (Safety in Life and Property)
6. นันทนาการ (Recreation)
7. บริการสังคมปัจเจกบุคคล (Personal social services)

เจมส์ มิดซ์ลีย์ (James Midgley) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Field of International Social Welfare ว่าบริการสังคมใหญ่ ๆ ที่สถาบันรัฐสวัสดิการนิยมจัดให้มีขึ้น (ทัศนีย์ ลักษณะภิชนชัช. 2545 13 – 16.) ได้แก่

1. โครงการประกันรายได้ เช่น การประกันสังคม (Social Insurance) และการประชาสงเคราะห์ หรือการช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance)
2. บริการสุขภาพ (Health Services)
3. โครงการทางการศึกษา (Educational Programs)
4. ที่อยู่อาศัย (Housing)
5. บริการสังคมสงเคราะห์ หรือบริการสังคมปัจเจกบุคคล (Social work Services or Personal Social Services)

และได้กล่าวต่อไปอีกว่า บริการแก้ไขผู้กระทำความผิด (Correctional Services) โครงการโภชนาการ (Nutrition Programs) การวางแผนครอบครัว (Families Planning) และบริการสังคมอื่นๆ มักจะถูกกละเลยและไม่เขียนไว้ในนโยบายสังคม

ในการจัดบริการสังคมนี้ รัฐจะดำเนินการภายใต้ระบบภาษี (the tax system) หรือโดยการให้เงินอุดหนุน (subsidies) หรือการสร้างแรงจูงใจ (incentives) องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมโดยทั่วไป มีการใช้ใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะกว้างและลักษณะแคบ (ทัศนีย์ ลักษณะวิชชช. 2545 13 – 16.) ดังนี้

1. องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมในลักษณะกว้าง แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่
การศึกษา (Education)
สุขภาพอนามัย (Health)
ที่อยู่อาศัย (Housing)
การทำงานและการมีรายได้ (Employment and Income Maintenance)
ความมั่นคงทางสังคม (Social Security)
บริการสังคม (Social Services)
นันทนาการ (Recreation)
2. องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมในลักษณะแคบตามพระราชบัญญัติความมั่นคงทางสังคมของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งเป็น 3 บริการ (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ 2546 : 1-6) ได้แก่

2.1 บริการประกันสังคม (Social Insurance) เป็นบริการที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โดยใช้ระยะเวลาอยู่นาน ถึง 38 ปี (2495 - 2533) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวบังคับให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม การจ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมประกอบด้วย 3 ฝ่าย ได้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ในอัตราไม่เกินร้อยละ 1.5 ของลูกจ้าง รายเดือนของลูกจ้างแต่ละคนเท่าๆ กัน โดยครอบคลุมให้ลูกจ้างได้สิทธิประโยชน์ทดแทนในระยะแรก 4 กรณี ได้แก่ กรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยนอกเวลาการทำงาน กรณีพิการทุพพลภาพ กรณีคลอดบุตร และกรณีตาย ต่อมาเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2541 กองทุนประกันสังคมได้ขยายสิทธิประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นอีก 2 กรณี คือ กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ จึงส่งผลให้ผู้ประกันตนต้องจ่ายเพิ่มอีกร้อยละ 2.0 และรัฐบาลสมทบเพิ่มร้อยละ 1.0 เงินสมทบที่ฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างนำส่งร้อยละ 3.5 ต่อเดือน

ในปี 2546 รัฐบาลเห็นว่าเศรษฐกิจเริ่มที่จะฟื้นตัว จึงประกาศเพิ่มอัตราเงินสมทบ 2 กรณีหลังเป็นร้อยละ 3.0 รวมเงินสมทบฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างต้องนำส่งเป็นร้อยละ 4.5 ต่อเดือน จนกระทั่งวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 ได้ขยายครอบคลุมกรณีว่างงาน จึงทำให้มีการจัดเก็บเงินสมทบเพิ่มจากนายจ้างและลูกจ้างร้อยละ 0.5 และรัฐบาลสมทบเพิ่มอีกร้อยละ 5.0 ต่อเดือน ในปี พ.ศ. 2547 บริการประกันสังคมครอบคลุมจำนวนผู้ประกันตนทั่วประเทศ 8,429,085 ล้านคน หรือ

8.4 ด้านคน ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคมจากกองทุนประกันสังคม ได้แก่ กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพอิสระ และกลุ่มที่รับจ้างทำงานตามบ้าน

2.2 บริการสงเคราะห์ประชาชน บริการประชาสงเคราะห์ / บริการสาธารณูปการ (Public Assistance) มีการใช้คำนี้อยู่หลายคำ เช่น บริการประชาสงเคราะห์ บริการสาธารณูปการ การสงเคราะห์แบบให้เปล่า เป็นต้น บริการในลักษณะนี้เป็นบริการหนึ่งที่รัฐให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนหรือครอบครัวที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือจะมีการทดสอบความจำเป็น (Means - Test) ก่อนให้การช่วยเหลือถือเป็นบริการทดแทนชั่วคราว เป็นการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เฉพาะหน้า (Relief) เช่น การให้เงิน (Cashes) การให้สิ่งของหรือเครื่องอุปโภคบริโภค (Kinds) การให้บริการอื่นๆ ที่จำเป็น (Services) ได้แก่ บริการให้คำแนะนำปรึกษา บริการให้ความรู้ บริการฝึกอาชีพ บริการจัดหางาน บริการจัดหาที่อยู่อาศัย เป็นต้น บริการเหล่านี้ถือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการจัดบริการสวัสดิการสังคม ซึ่งมักจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าเป็นการช่วยเหลือสงเคราะห์เฉพาะหน้าเท่านั้น เมื่อผู้ใช้บริการได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นไปแล้ว นักสังคมสงเคราะห์จำเป็นจะต้องใช้วิธีการ และกระบวนการทำงานต่อเนื่อง ร่วมกับผู้ใช้บริการเพื่อพัฒนาให้ผู้ใช้บริการได้จัดการปัญหา และพัฒนาตนเองและสังคมในระยะยาวได้ต่อไป

2.3 บริการสังคม (Social Services) เป็นบริการที่รัฐ หรือเอกชนที่มีความพร้อมทำหน้าที่จัดให้มีบริการสังคม จึงเป็นบริการทางเลือกที่รัฐเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนรับผิดชอบสังคม โดยจัดบริการให้กับประชาชนแทนรัฐ เป็นการใช้กลไกตลาดเข้ามาจัดการ มุ่งส่งเสริมสวัสดิภาพของบุคคลในสังคมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามอัธยาศัย ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความต้องการของตนเอง เช่น บริการของโรงพยาบาลเอกชน บริการรักษาความปลอดภัย บริการสถาบันการศึกษาเอกชน เป็นต้น

สำหรับการบริการสังคม (ระพีพรรณ คำหอม 2549 : 6 - 27) ที่ดำเนินการโดยเอกชนเป็นบริการทางเลือกให้กับประชาชนที่สามารถซื้อหาบริการได้โดยไม่จำเป็นต้องรอใช้บริการของรัฐเพียงด้านเดียว บริการเหล่านี้ ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน สถานพักฟื้นผู้ป่วยในโรงพยาบาล เป็นต้น บริการสังคมเป็นบริการที่กระจายให้ทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการ จนทำให้ขาดการตรวจสอบ ควบคุมติดตามบริการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของงาน “สวัสดิการสังคม” ในลักษณะกว้าง 7 ด้าน และองค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมในลักษณะแคบ 3 ด้าน จึงขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ของนักสวัสดิการสังคม สำหรับในสังคมไทยนำมาใช้ทั้ง 2 ลักษณะ ทั้งด้านกว้างและด้านแคบ แต่โดยทั่วไปแล้วสังคมไทยมักจะรู้จักบริการสวัสดิการสังคมในลักษณะแคบมากกว่า โดยบริการ

ประกันสังคมถือเป็นบริการที่นำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางสังคมให้กับลูกจ้างผู้ใช้แรงงานที่พัฒนาขยายความครอบคลุม และสิทธิประโยชน์ทดแทนมากขึ้น ขณะที่บริการสงเคราะห์ประชาชนยังคงเป็นบริการที่รัฐต้องจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือกับผู้เดือดร้อน เป็นต้น ปัจจุบันรัฐพยายามใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมรับผิดชอบในระบบสวัสดิการสังคมมากขึ้น โดยเน้นให้ทุกคนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสวัสดิการที่ลดการพึ่งพาสถาบันของรัฐลง (Deinstitutional - based) บริการในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นจากภาคส่วนของชุมชน ประชาชนที่มีศักยภาพ ความเข้มแข็งเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ชุมชน บริการลักษณะนี้มีความเชื่อที่ว่า รัฐควรลดบทบาทการแทรกแซงการจัดสวัสดิการลง แต่ปล่อยให้กลไกของชุมชน ประชาชนทำหน้าที่จัดสวัสดิการแทนรัฐ

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม เป็นธรรมชาติทั่วถึง เท่าเทียม มีมาตรฐาน เป็นรูปแบบที่มีความหลากหลาย เป็นสวัสดิการแบบทางเลือกให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคม เนื่องจากกลไกการจัดสวัสดิการสังคมและข้อจำกัดบางประการของภาครัฐ ที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้น (ระพีพรรณ คำหอม 2549 : 6 - 27) ประกอบด้วยนโยบาย การบริหารจัดการ กฎระเบียบข้อบังคับ และเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้เป็นสาเหตุประหนึ่งที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมของภาครัฐยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้สมบูรณ์แบบ ดังนั้นจึงได้มีการกระจายรูปแบบการจัดสวัสดิการจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เรียกว่าการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น โดยใช้แผนโครงการ กิจกรรมด้านสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ

สรุปการจัดสวัสดิการสังคมในปัจจุบันมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ด้านการศึกษา (Education) สุขภาพอนามัย (Health) ที่อยู่อาศัย (Housing) การทำงานและการมีรายได้ (Employment and Income Maintenance) ความมั่นคงทางสังคม (Social Security) บริการสังคม (Social Services) และนันทนาการ (Recreation) ในการจัดสวัสดิการของภาครัฐมีข้อจำกัดมากมายที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ได้แก่ นโยบาย การบริหารจัดการ กฎระเบียบข้อบังคับ และเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นจึงได้มีการกระจายรูปแบบการจัดสวัสดิการจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เรียกว่าการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารั้งนี้ เป็นการนำแนวคิดใหม่มาประยุกต์ปรับใช้ในการศึกษาและมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อรอนงค์ แจ่มผล (2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรมีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ด้านการบริการผู้สูงอายุ อันดับสามคือ ด้านการประมวลและพัฒนางานองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ ส่วนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรมีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารการดำเนินงาน ด้านผู้สูงอายุ ความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการดำเนินงาน ด้านผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านการประมวลและพัฒนางานองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ อันดับสาม คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551) ศึกษาเรื่อง ความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข 2. ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสาธารณูปโภค 3. ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี ผลการเปรียบเทียบความต้องการพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน มีความต้องการการได้รับสวัสดิการแตกต่างกันเมื่อจำแนกกลุ่มตามปริมาณเงินที่เหลือเก็บออม โดยผู้สูงอายุที่ไม่มีเงินเหลือเก็บมีความต้องการการได้รับสวัสดิการมากกว่าผู้สูงอายุที่มีเงินเหลือเก็บ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสารและด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี

ประมวญ พิรัชพันธุ์ (2543) ศึกษาเรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยในประเด็นหลัก ๆ สรุปได้ดังนี้คือ

1. สภาพทั่วไปของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุไม่มีส่วนใด สิ่งใดที่จัดทำให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในวัยสูงอายุโดยเฉพาะ ที่อยู่อาศัยมีความสะดวกสบายตามอัตราของผู้อยู่อาศัยในวัยแข็งแรง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว และหรือมีบุตรหลานที่คาดว่าจะอยู่อาศัยด้วยได้ในบั้นปลายชีวิต

2. ผู้สูงอายุไม่มีการเตรียมการเกี่ยวกับที่พักอาศัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและตกแต่งบ้านเรือนให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัย เพื่อให้ชีวิตมีความสะดวกสบาย ปลอดภัย และ

ยึดเวลาการพึ่งพาหรือเป็นภาระแก่บุตรหลานออกไป ผู้สูงอายุคิดว่าเมื่อถึงวันช่วยตนเองไม่ได้ ลูกหลานก็คงจะเลี้ยงดู ไม่มีกรมการเมืองไหนในเรื่องนี้ และไม่มีความรู้ว่ารัฐมีการจัดบริการสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในเรื่องนี้อย่างใด

3. ผู้สูงอายุพอใจอยู่อาศัยในที่สงบ ใกล้ชิดธรรมชาติ ในแวดวงความอบอุ่นของครอบครัวญาติมิตร ลักษณะบ้านที่ชอบคือ บ้านเดี่ยว มีขนาด และบริเวณบ้านพอสมควร ไม่ใหญ่โตเพียงมีให้คับแคบอึดอัด มีสิ่งของเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกในด้านการดำรงชีวิตประจำวันตามความจำเป็น ต้องการให้รัฐจัดบริการสวัสดิการหลากหลายในลักษณะที่ช่วยให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวยาวนานที่สุด และเป็นภาระต่อครอบครัวน้อยที่สุด สิ่งที่ต้องการให้รัฐจัดบริการให้คือ บริการด้านการแพทย์ การให้คำปรึกษาหารือ เป็นเพื่อนช่วยคิด สโมสร สถานดูแลผู้สูงอายุกลางวัน อาหารปิ่นโต และการซักฟอกเสื้อผ้า และให้มีสวัสดิการเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย ยาก ไร้และขาดที่พึ่ง

4. ด้านสภาพแวดล้อมหรือชุมชน ไร่ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ แม้จะมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกพอประมาณ แต่ยังคงขาดคุณภาพ และมีช่องว่างให้ปรับปรุงได้อีกมากกว่าจะถึงขีด “ชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมดี” ซึ่งจะทำให้ผู้คนทุกเพศวัย ไม่เฉพาะแต่ผู้สูงอายุได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุข ชุมชนที่ผู้สูงอายุต้องการอยู่อาศัยคือ ชุมชนที่มีบริการทำให้ชีวิตสะดวกสบายขึ้น รวมถึงบริการทางสังคม เช่น การศึกษา อนามัย และการพักผ่อนหย่อนใจ มีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและภัยจากมนุษย์

5. ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ประเด็นที่ผู้สูงอายุสนใจอยากทราบมากที่สุดคือ บริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และด้านอื่น ๆ ที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ รองลงมาคือ เรื่องการจัดบ้านให้สะดวก สบาย ปลอดภัยแก่การอยู่อาศัย

6. สื่อหรือวิธีการที่ต้องการรับความรู้ ต้องการรับจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ วิทยุ การสัมมนาในกลุ่มระหว่างผู้สูงอายุเอง และการอบรมบรรยาย รูปแบบการนำเสนอต้องการรายการแบบสัมภาษณ์ เล่าเรื่อง หรือบรรยาย

วิไลวรรณ ทองเจริญ และ ลิวรรณ อุณนาภิรักษ์ (2543) ศึกษาเรื่อง ความต้องการของบุคคลก่อนวัยเกษียณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านต่างๆ ตามลำดับ ได้แก่ ความต้องการด้านสุขภาพ ความต้องการความรู้ด้านสุขภาพจากแพทย์ พยาบาล ความต้องการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี ปีละ 1 ครั้ง โดยต้องการคลินิกตรวจรักษาเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุมากที่สุด ความต้องการให้รับจัดบริการส่งเสริมสุขภาพฟรี ความต้องการด้านสังคม ต้องการสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย ต้องการให้ชุมชนมีหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ต้องการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล ความต้องการด้านจิตใจ ได้แก่ ต้องการความเคารพนับถือยกย่องจากครอบครัวและสังคม ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณี

ความต้องการด้านการเงินและการงาน ต้องการให้รัฐจัดหางานให้ ต้องการเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุยากจน ต้องการการเกื้อหนุนทางการเงินจากลูกหลาน คุณภาพชีวิตหรือการมีชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุและกล่าวว่าผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน คือ

1. การมีความสุขทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) หมายถึง การที่บุคคลสามารถประเมินได้ว่า ประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาคุณภาพ โดยประเมินได้จาก ผลกระทบระดับความสุขที่ได้รับและความสำเร็จที่ได้บรรลุตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ของร่างกาย การมีสุขภาพที่ดี การรับรู้ที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมทางสังคมที่ถูกต้อง

3. สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Objective Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และที่อยู่อาศัย บุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อน บุคคลอื่นทั่วไปที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ สถานภาพทางสังคม อายุ เชื้อชาติ และเศรษฐกิจ และสภาพสังคมและวัฒนธรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่

4. การรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับความสุขทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลดังที่ได้กล่าวมา

5. ด้านความสุขด้านจิตใจอันเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตที่สำคัญยิ่งของการดำเนินชีวิต มีความใกล้เคียงกับความพึงพอใจในชีวิต เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น และในการศึกษาด้านวิทยาการผู้สูงอายุ (Gerontology) มักใช้ความพึงพอใจในชีวิตเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีผู้ให้นิยามของความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

ประนอม โอทกานนท์ ชวนพิศ สินธุวรการ และ ผ่องใส เจนศุกการ (2543) ศึกษาความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ โดยศึกษาปัจจัยด้านส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการปฏิบัติตน จาก การวิเคราะห์ถดถอยพบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเรียงตามลำดับ ได้แก่ การปฏิบัติตนด้านสังคม (การมีกิจกรรมทั้งต่อครอบครัว เมืองและชุมชน) การปฏิบัติตนด้านร่างกาย (การดูแลร่างกาย) การปฏิบัติด้านเศรษฐกิจ (การทำงานและมีรายได้) การมีรายได้พอดีใช้ การมีรายได้เหลือเก็บ และการมีอายุยังน้อย (เป็นผู้สูงอายุวัยต้น) นอกจากนั้นยังพบว่าตัวแปรอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ การมีสมาชิกอื่นอยู่ในครอบครัว การมีคู่สมรส การมีอาชีพเกษตรกรรมและการมีการศึกษาสูง

สุทิน อ่อนอุบล (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1. ระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิตามทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการจัดการศึกษา บริการด้านการจัดที่อยู่อาศัย และบริการด้านการส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงของรายได้ 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยการศึกษา และอาชีพหลัก ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างครอบครัว การดูแลของครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัว ปัจจัยด้านภาวะสุขภาพ ประกอบด้วยภาวะสุขภาพจิต และปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วยแรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นนามธรรม โดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเมื่อปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงด้วย และ 3. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ได้จากการวิเคราะห์หัตถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ประกอบด้วย การดูแลของครอบครัว ภาวะสุขภาพจิต แรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นนามธรรม แรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นรูปธรรม เพศหญิง และไม่มีอาชีพหลัก ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์ถึงระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 35.74 สรุปจากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมในปัจจุบันพบว่ามียังมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ด้านการศึกษา (Education) สุขภาพอนามัย (Health) ที่อยู่อาศัย (Housing) การทำงานและการมีรายได้ (Employment and Income Maintenance) ความมั่นคงทางสังคม (Social Security) บริการสังคม (Social Services) และนันทนาการ (Recreation) ในการจัดสวัสดิการของภาครัฐมีข้อจำกัดมากมายที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ได้แก่ นโยบาย การบริหารจัดการ กฎระเบียบข้อบังคับ และเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นจึงได้มีการกระจายรูปแบบการจัดสวัสดิการจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เรียกว่าการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบดังกล่าวมาเป็นตัวแปร โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรตามที่มีส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม เป็นตัวแปรต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการใช้ประชากรในเขตพื้นที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างและเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยถูกต้องตรงตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย รูปแบบของการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ

1. ข้อมูลเอกสาร(Documentary Study) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำการศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หนังสือ ตำรา บทบาท วารสาร ผลงานวิจัย ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแบบสอบถามต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษารวบรวมแล้วนำมากำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จากการสรุปข้อมูลวรรณกรรม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย

2. ข้อมูลภาคสนาม(Field Study) โดยการส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) เชิงสำรวจไปที่พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องของการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก และผู้สูงอายุ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยการอธิบายชี้แจงรายละเอียดให้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละหมู่บ้านชุมชนโดยการขอเวลาของผู้สูงอายุในการประชุมประจำเดือนของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 แห่ง โดยการนัดหมายผู้บริหารในแต่ละที่ ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ในเขตพื้นที่ของอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 2 .พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ประจำปีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 3. ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งสิ้น 5,159 คน

นำแต่ละกลุ่มมากำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของ Taro Yamane ที่ 95% (Taro Yamane, 1973 : 125) ได้กลุ่มตัวอย่าง 375 ตัวอย่าง โดยการใชสูตร และ แยกรายละเอียด ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การสำรวจชั้นที่ 1 เนื่องจากแต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากรไม่เท่ากันจึงได้นำมาจัดสัดส่วนใหม่อีกครั้ง โดยเทียบกับอัตราส่วน (1:3:6) ในแต่ละกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน แยกเป็น ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 2 พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ประจำปีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 5,159 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การสำรวจชั้นที่ 2 เนื่องจากแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนประชากรแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน

ดังนั้นจึงได้นำมาจัดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 375 ตัวอย่าง ขึ้นใหม่อีกครั้งโดยเทียบกับอัตราส่วน (1:3:6) ได้แต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มที่ 2 พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคม ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มที่ 3 ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 5,159 คน ใช้เป็นตัวอย่าง 357 คน แยกเป็นดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้บริหาร	กลุ่ม	พนักงาน	กลุ่ม	สูงอายุ	กลุ่ม
	(คน)	ตัวอย่าง	(คน)	ตัวอย่าง	(คน)	ตัวอย่าง
1. เทศบาลตำบลบางกระทู้	1	1	1	1	155	11
2. เทศบาลตำบลเนินกลุ่ม	1	1	1	1	483	33
3. อบต. บางกระทู้	1	1	1	1	649	45
4. อบต. ไร่ล้อม	1	1	1	1	521	36
5. อบต. บ้านไร่	1	1	1	1	820	57
6. อบต. ท่าตาล	1	1	1	1	833	58
7. อบต. นครป่าหมาก	1	1	1	1	765	53
8. อบต. โคกสตุค	1	1	1	1	510	35
9. อบต. สนามคลี	1	1	1	1	423	29
	9	9	9	9	5,159	357
รวมกลุ่มตัวอย่าง	(1)	9	(3)	9	(6)	375

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจึงได้ศึกษาแผนที่เส้นทางของตำบลหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก แล้วเดินทางเข้าไปเก็บข้อมูลตามที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก คือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน ได้แก่

2.1.1 สำหรับผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรสจำนวนบุตร การอยู่อาศัยในครอบครัว ความสามารถในการอ่าน เขียน อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Checklist)

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ 2546 : 122) โดยมีกำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการมาก

คะแนน 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม และ นันทนาการ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ 2546 : 122) โดยมีกำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.1.2 สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Checklist)

ตอนที่ 2 ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การศึกษา สุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม และนันทนาการ แบบสอบถามเป็นแบบข้อความตามมาตรวัดแบบ Likert Scale 3 ระดับของ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2546 : 122) โดยมีการกำหนด ดังนี้

คะแนน 3 หมายถึง จัดให้

คะแนน 2 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่จัดให้

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2546 : 122) โดยมีการกำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการมาก

คะแนน 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.1.3 สำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Checklist)

ตอนที่ 2 ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การศึกษา สุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม และนันทนาการ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ และเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นต่าง ๆ แล้วกำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3.1.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

3.1.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแก้ไขภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2540 : 17) แล้วหาค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถามและเนื้อหา โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.98 โดยมีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพงษ์ มีสมนัย อาจารย์ประจำสาขาวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จบการศึกษา สังคมสงเคราะห์ดุสิตบัณฑิต (การบริหารสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไทรรัตน์ โภคพลากรณ์ อาจารย์ประจำสาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จบการศึกษา สังคมสงเคราะห์ดุสิตบัณฑิต (การบริหารสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. นายศิลปะ คอวนิชศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จบการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร

4. นายคะนอง อ่าบุญ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จบการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

5. นายอำนาจ ศรีอินทร์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จบการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงในเขตพื้นที่อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficiencie) ของครอนบาค (Cronbach) (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และคณะ 2537 : 440 - 441) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.95

3.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview)

3.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากหนังสือ วารสารวิทยานิพนธ์

3.2.2 จัดสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยกำหนดขอบเขตของคำถามจากแบบสอบถาม เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญา

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงให้เรียบร้อย แล้วผู้ศึกษานำไปสัมภาษณ์ผู้นำในชุมชนนั้นต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1.1 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือชี้แจงและขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.2 การแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้ดุลยพินิจของตนเองเลือกแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมสามารถเข้าใจและตอบแบบสอบถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการรับคืนให้ผู้วิจัย ในกรณีสำหรับผู้สูงอายุซึ่งมีข้อจำกัดบางประการในการตอบแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างบางคนไม่สามารถอ่านหนังสือออกหรือเขียนหนังสือได้ ด้วยปัจจัยเรื่องของสุขภาพหรือไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยการอธิบายชี้แจงรายละเอียดให้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละหมู่บ้านชุมชน โดยการขอเวลาของผู้สูงอายุในการประชุมประจำเดือนของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยการอ่านให้ฟังจนผู้สูงอายุเข้าใจจึงสามารถตอบแบบสอบถามได้

4.1.4 เมื่อครบกำหนดนัดหมาย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองสำหรับผู้สูงอายุผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามทันทีหลังจากที่ทำการชี้แจงและให้ผู้วิจัยตอบแบบสอบถามทันทีหลังจากการอ่านให้ผู้สูงอายุฟัง

4.1.5 รวบรวมแบบสอบถามคืนจนครบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.2.1 กำหนดตารางการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาประสานงานเพื่อนัด วัน เวลาการสัมภาษณ์

4.2.2 ขออนุญาตจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังกล่าว

4.2.3 ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลกด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อใช้บรรยายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกันด้วย Independent t-test

5.3 เกณฑ์การแปลความหมายของความสัมพันธ์

5.3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เมื่อได้รับค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน 4.51-5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการฯ มากที่สุด

ระดับคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการฯ มาก

ระดับคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการฯ ปานกลาง

ระดับคะแนน 1.5-2.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการฯ น้อย

ระดับคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการฯ น้อยที่สุด

5.3.2 ความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เมื่อได้รับค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน 4.5-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับคะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5.3.3 การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ระดับในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 3 ระดับ เมื่อได้รับค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 คะแนน หมายถึง มีการจัดสวัสดิการในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 คะแนน หมายถึง มีการจัดสวัสดิการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 คะแนน หมายถึง มีจัดสวัสดิการในระดับต่ำ

5.3.4 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ค่าความถี่และการจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.3.5 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และการจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ความถี่ (Frequency)
%	แทน	ค่าร้อยละ (Percentage)
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
t-test	แทน	การทดสอบค่าที
F-test	แทน	การทดสอบค่าเอฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร(Documentary Study) จากประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 375 ตัวอย่าง โดยวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 375 ชุด เก็บกลับคืนครบถ้วน 375 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย แยกเป็นส่วน ดังนี้

4.1 ผู้สูงอายุ มี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม

4.2 ผู้ปฏิบัติงาน 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 3 ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม

4.3 ผู้บริหาร 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 3 ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม

4.4 การทดสอบสมมุติฐาน

4.1 สำหรับผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร การอยู่อาศัยในครอบครัว ความสามารถในการอ่าน เขียน อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงหาค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	128	35.85
	หญิง	229	64.15
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่าเป็นเพศ ชาย 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.85 เพศหญิง 229 คน คิดเป็นร้อยละ 64.15

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
2	อายุ		
	60-64 ปี	104	29.13
	65-69 ปี	95	26.61
	70-74 ปี	75	21.01
	75-79 ปี	67	18.77
	80 ปี ขึ้นไป	16	4.48
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีอายุระหว่าง 60 - 64 ปี 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.13 ระหว่าง 65 - 69

ปี 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 ระหว่าง 70 - 74 ปี 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 อายุระหว่าง 75 - 79 ปี 67 คน คิดเป็นร้อยละ 18.77 อายุตั้งแต่ 80 ปี ขึ้นไป 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
3	สถานภาพ		
	โสด	20	5.60
	สมรส(อยู่ด้วยกัน)	191	53.50
	สมรส(แยกกันอยู่)	10	2.80
	หม้ายหย่าร้างคู่สมรสเสียชีวิต	136	38.10
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมี สถานภาพ โสด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 สมรส(อยู่ด้วยกัน) 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 สมรสแต่แยกกันอยู่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 หม้ายหย่าร้างคู่สมรสเสียชีวิต 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีบุตร

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
4	การมีบุตร		
	ไม่มีบุตร	10	2.80
	มีบุตรคนเดียว	60	16.81
	มีบุตร 2-3 คน	149	41.74
	มีบุตร 4 คนขึ้นไป	138	38.66
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่มีบุตร 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 มีบุตรคนเดียว 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.81 มีบุตร 2-3 คน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 41.74 มีบุตร 4 คนขึ้นไป 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.66

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอาศัยอยู่

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5	การอาศัยอยู่		
	อยู่คนเดียว	49	13.73
	อยู่กับครอบครัว	251	70.31
	อยู่กับคนอื่น	57	15.97
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอยู่คนเดียว 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 อยู่กับครอบครัว 251 คน คิดเป็นร้อยละ 70.31 อยู่กับคนอื่น 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการอ่านเขียน

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6	ความสามารถในการอ่านเขียน		
	อ่านออกเขียนได้	212	59.38
	อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	135	37.82
	เขียนได้แต่ชื่อ	10	2.80
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถในการอ่านเขียน อ่านออกเขียนได้ 212 คน คิดเป็นร้อยละ 59.38 อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ 135 คน คิดเป็นร้อยละ 37.82 เขียนได้แต่ชื่อ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
7	อาชีพ		
	ทำนา/ทำไร่	152	42.58
	รับจ้างทั่วไป	10	2.80
	ค้าขาย	10	2.80
	อื่น ๆ	185	51.82
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีอาชีพทำนา/ทำไร่ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 42.58 รับจ้างทั่วไป 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ค้าขาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 อื่น ๆ ไม่ได้ทำงาน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 51.82

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
8	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	ไม่เกิน 3000 บาท	288	80.67
	3001-5000 บาท	45	12.61
	5001-10000 บาท	10	2.80
	10001-20000 บาท	6	1.68
	20000-30000 บาท	3	0.84
	มากกว่า 30000 บาท	5	1.40
	รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 3000 บาท 288 คน คิดเป็นร้อยละ 80.67 รายได้ 3001-5000 บาท 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.61 รายได้ 5001-10000 บาท 10 คน คิดเป็นร้อยละ

2.80 รายได้ 10001-20000 บาท 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68 รายได้ 20000-30000 บาท 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84 รายได้ มากกว่า 30000 บาท 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
9 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน แห่งนี้		
5 - 10 ปี	25	7.00
มากกว่า 10 ปี	332	93.00
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้านแห่งนี้ 5 - 10 ปี 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 มากกว่า 10 ปี 332 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
10 แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับ		
วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์	277	77.59
หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	229	64.15
เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่	162	45.38
ญาติ/เพื่อนบ้าน	60	16.80
รวม	357	100

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้รับข่าวสารจากแหล่งข้อมูล วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ 277 คน คิดเป็น

ร้อยละ 77.59 หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน 229คน คิดเป็นร้อยละ 64.15 เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.38 ญาติ/เพื่อนบ้าน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การศึกษาสุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม และนันทนาการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.11-4.17

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการศึกษา			
1. จัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.75	0.71	ปานกลาง
2. จัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.66	0.73	ปานกลาง
3. การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	3.39	0.53	ปานกลาง
4. จัดบริการแนะนำข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้กับผู้สูงอายุ	2.51	0.62	ปานกลาง
5. การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่	2.66	0.70	ปานกลาง
รวม	2.79	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 4.11 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญจึงต้องมีการจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ในด้านการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.79 ($\bar{X}=2.379$) แสดงว่า การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และการนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านสุขภาพอนามัย			
6. การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	3.45	0.60	ปานกลาง
7. บริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการ ออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	3.52	0.69	มาก
8. จัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำทุกปีทุกคน ทุกหมู่บ้าน	2.93	0.43	ปานกลาง
9. จัดนิทรรศการสื่อสาร การแนะนำเพื่อเสริมสร้างการดูแล รักษาสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง	2.93	0.43	ปานกลาง
10. แนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการของผู้สูงอายุใน พื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	3.46	0.55	ปานกลาง
11. บริการบัตรสุขภาพ รักษาพยาบาลฟรี ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	2.93	0.42	ปานกลาง
รวม	3.20	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่ง ส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีการแก้ไข

ปัญหาการบริการจากองค์กรภาครัฐ หรือจากบุคคลทั่วไปในสังคม เช่น สุขภาพอนามัย รายได้ การเห็นคุณค่าและประโยชน์จากผู้สูงอายุเป็นหลักประกันที่สำคัญ

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 ($\bar{X}=3.20$) แสดงว่า การบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการออกกำลังกาย การแนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการ การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน เป็นสิ่งสำคัญ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านที่อยู่อาศัย			
12. มีการจัดที่สร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่	3.11	0.70	ปานกลาง
13. มีการจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุในพื้นที่	3.46	0.63	ปานกลาง
14. มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ฯลฯ ของผู้สูงอายุในพื้นที่	2.91	0.52	ปานกลาง
15. มีการจัดสถานสงเคราะห์/ที่พักฉุกเฉินของผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ยากไร้และไร้ญาติ	2.83	0.46	ปานกลาง
16. มีการให้คำแนะนำ ประึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่	3.60	0.66	มาก
รวม	3.18	0.59	ปานกลาง

จากตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ ซึ่งที่อยู่อาศัยมีความสำคัญมาก ตลอดรวมถึงเครื่องนุ่งห่ม ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ข้อเสนอแนะจากรัฐบาลทุกยุคสมัยได้มีการจัดที่สร้างบ้านพักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 ($\bar{X}=3.17$) แสดงว่า การให้คำแนะนำ ประึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดหาอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุใน

พื้นที่ การจัดที่สร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุสำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านการทำงานและมียรายได้

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ	
	\bar{X}	S.D. การปฏิบัติ
ด้านการทำงานและการมีรายได้		
17. จัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย	3.36	0.63 ปานกลาง
18. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู	3.35	0.66 ปานกลาง
19. จัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู	3.36	0.63 ปานกลาง
20. สร้างศูนย์อำนวยความสะดวกนัดพบแรงงานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน	3.05	0.52 ปานกลาง
21. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของบริการหลักประกันรายได้และอาชีพแก่ผู้สูงอายุ	3.31	0.70 ปานกลาง
รวม	3.29	0.63 ปานกลาง

จากตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมบุตรหลานได้ไปทำงานต่างถิ่นปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องพยายามหารายได้เพื่อให้สามารถเลี้ยงชีพได้ดีกว่าการรอรับจากบุตรหลานส่งมาให้ ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ยอมทำตัวเป็นภาระลูกหลานมากนัก

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการทำงานและมีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.29 ($\bar{X}=3.29$) แสดงว่า การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับ

ผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพ วยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจของผู้สูงอายุการพัฒนาทักษะการ ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจของ ผู้สูงอายุ สำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคง ทางสังคม

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านความมั่นคงทางสังคม			
22. มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคน ตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล	3.19	0.66	ปานกลาง
23. บริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการ จัดการด้านการเงินแก่ผู้สูงอายุ	3.02	0.47	ปานกลาง
24. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต	3.09	0.59	ปานกลาง
25. จัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุและราษฎร ประจำหมู่บ้าน/ชุมชน	2.72	0.72	ปานกลาง
26. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง แนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	3.31	0.68	ปานกลาง
รวม	3.06	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต นั้นจะต้องมีพื้นฐานการอยู่อย่างมี ความสุข มีสุขภาพจิตดีที่จะส่งเสริมให้สุขภาพกายและสุขภาพใจของผู้สูงอายุ จะทำให้ผู้สูงอายุมี ความสุขและคุณค่าสมกับที่ได้ทำคุณงามความดีต่อประเทศ ชาติชาติและสังคมไทย

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.06 ($\bar{X}=3.06$) แสดงว่าการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคนตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต ($\bar{X}=3.09$) ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าสำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านบริการสังคม

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านบริการสังคม			ปานกลาง
27. การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน	3.18	0.69	ปานกลาง
28. จัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน	3.00	0.56	ปานกลาง
29. ฝึกอบรมให้มีการพัฒนาตนเองในการเข้าสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	2.89	0.56	ปานกลาง
30. เปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	3.01	0.56	ปานกลาง
31. จัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม	2.89	0.77	ปานกลาง
รวม	3.00	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่ในชุมชน ได้มีการพบปะเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างต่อเนื่องในช่วงประเพณีพื้นที่ได้จัดโอกาสให้

ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุในด้านนี้จึงอยู่ในระดับแค่ปานกลาง

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.00 ($\bar{X}=3.00$) แสดงว่า การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง สำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านนันทนาการ			ปานกลาง
32. จัดกิจกรรมฟิงเทศน์ ปฏิบัติธรรมทุกวันพระ และวันสำคัญทางศาสนาของผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	3.05	0.73	ปานกลาง
33. จัดกิจกรรมด้านนันทนาการผู้สูงอายุมีวิทยากรบรรยายพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและครอบครัว	3.04	0.66	ปานกลาง
34. การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุในหมู่บ้านชุมชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	3.14	0.69	ปานกลาง
35. การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ	3.15	0.70	ปานกลาง
36. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกว่าการกำลังถูกทอดทิ้ง	3.15	0.69	ปานกลาง
รวม	3.11	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 4.17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทั้งด้านร่างกายที่เสื่อมถอย

ลงอวัยวะต่าง ๆ มีประสิทธิภาพลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดการรับผิชอบภาระหน้าที่และบทบาทต่าง ๆ ภายในครอบครัวก็ลดน้อยลง ส่งผลให้สภาพจิตใจของผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าตนเอง มีคุณค่าลดลง ว่าเหว่ กังวลว่าครอบครัวและสังคมจะทอดทิ้ง เนื่องจากการแปรผันทางสังคมที่เกิดจากสถานภาพและบทบาทที่ลดลง จึงทำให้ผู้สูงอายุต้องประสบปัญหาด้านการดำเนินชีวิตสังคมควรหันมาสนใจและหาวิธีการทดแทน เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ได้ในช่วงบั้นปลายของชีวิตอย่างมีความสุข

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.11 ($\bar{X}=3.11$) แสดงว่า การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ทำให้รู้สึกว่าการถูกทอดทิ้ง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการเยี่ยมชมบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุในหมู่บ้านชุมชนเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ สำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ตารางที่ 4.18 – 4.22

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการเมือง

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น	
	\bar{X}	S.D. การปฏิบัติ
ด้านการเมือง		
1. นโยบายการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ	3.15	0.74 ปานกลาง
2. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพประสบความสำเร็จ	3.17	0.63 ปานกลาง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	. \bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
3. นโยบายการจัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยประสบความสำเร็จ	3.10	0.66	ปานกลาง
4. นโยบายการคุ้มครองด้านรายได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	3.15	0.64	ปานกลาง
5. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	3.15	0.69	ปานกลาง
6. นโยบายการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ	3.14	0.70	ปานกลาง
7. นโยบายการพัฒนาการบริการโดยจัดให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ	3.20	0.76	ปานกลาง
รวม	3.15	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 4.18 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการเมืองเป็นปัจจัยต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ อีกทั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้บริหารทุกระยะมาโดยตลอด นโยบายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการจึงเปลี่ยนไปด้วย เนื่องจากการกำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีเป็นหลัก

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 ($\bar{X}=3.15$) แสดงว่า ปัจจัยด้านการเมืองมีความสำคัญทั้งในนโยบาย การ

เศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ เช่น นโยบายการพัฒนาการบริการ นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพ นโยบายการคุ้มครองด้านรายได้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านมนุษยธรรม

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านมนุษยธรรม			ปานกลาง
8. การให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จ	3.13	0.62	ปานกลาง
9. โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุซึ่งเป็นการศึกษานอกระบบ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ	3.11	0.71	ปานกลาง
10. การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า(ฟรี) แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุทางด้านการ ประสบความสำเร็จ	3.28	0.90	ปานกลาง
11. สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	3.24	0.78	ปานกลาง
12. การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	3.08	0.74	ปานกลาง
13. จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ	3.20	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
14. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคม ประสบความสำเร็จ	3.18	0.72	ปานกลาง
รวม	3.17	0.76	ปานกลาง

จากตาราง 4.19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่สูงมากนัก เห็นว่าการ จัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีมนุษยธรรมต่อผู้สูงอายุ โดยมีการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะการรักษาพยาบาล(ฟรี) ซึ่งการใช้จ่ายตรงส่วนนี้ซึ่งมีผลต่อภาวะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ อีกทั้งการไม่มีที่พักอาศัยการสัญจรไปมา ยากลำบากต้องได้ความมีมนุษยธรรมจากผู้นำชุมชนและคนทั่วไป

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านมนุษยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 ($\bar{X}=3.17$) แสดงว่า ปัจจัยด้านมนุษยธรรมมีความสำคัญทั้งในการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า (ฟรี) แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐ การสนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมการจัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนา

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการพัฒนา			

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
15. ให้งานหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษาประสบความสำเร็จ	3.11	0.67	ปานกลาง
16. เผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	3.15	0.65	ปานกลาง
17. จัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	3.30	0.69	ปานกลาง
18. ขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	3.37	0.49	ปานกลาง
19. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ	3.05	0.76	ปานกลาง
20. รมรงค์ ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ	3.32	0.78	ปานกลาง
21. จัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ	3.47	0.61	ปานกลาง
รวม	3.25	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 4.20 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องปัญหาการบริการจากองค์กรภาครัฐ หรือจากบุคคลทั่วไปในสังคม เช่น สุขภาพอนามัย รายได้ การเห็นคุณค่า และประโยชน์จากผู้สูงอายุเป็นหลักประกันที่สำคัญ ไม่ให้ผู้สูงอายุถูกโดดเดี่ยว

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.25 ($\bar{X}=3.25$) แสดงว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง การขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย การรณรงค์ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านสังคม			
22. การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษา ประสบความสำเร็จ	3.53	0.51	มาก
23. บริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	2.98	0.63	ปานกลาง
24. การจัดการบริการการพักอาศัย ระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	3.16	0.86	ปานกลาง
25. การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ของ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	2.62	0.64	ปานกลาง

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
26. การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ และทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	2.62	0.72	ปานกลาง
27. ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ	3.23	0.46	ปานกลาง
28. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ	3.49	0.50	ปานกลาง
รวม	3.09	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 4.21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องเน้นให้สังคมทุกส่วนร่วมกันช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการ สิทธิเท่าเทียมกันครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกกลุ่ม เป็นการบริการที่มีศักยภาพในการเสริมสร้างและดูแลตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต และชุมชน หน่วยงานองค์กรอื่นๆ มีส่วนร่วม

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.09 ($\bar{X}=3.09$) แสดงว่า การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จอยู่ ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า ด้าน

สังคมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสถานะภาพผู้สูงอายุให้มีคุณค่า การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		การปฏิบัติ
	\bar{X} .	S.D.	
ด้านเศรษฐกิจ			
29. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการศึกษา ประสบความสำเร็จ	3.36	0.62	ปานกลาง
30. นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	3.13	0.37	ปานกลาง
31. การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเฝ้าอาทร ราคาถูก ให้ผู้สูงอายุ พักอาศัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	3.35	0.48	ปานกลาง
32. การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	3.42	0.49	ปานกลาง
33. การจัดตั้งชมรม มูลนิธิเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	3.15	0.37	ปานกลาง
34. กฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ	3.13	0.86	ปานกลาง
35. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ	2.53	0.62	ปานกลาง
รวม	3.15	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 4.22 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีงบประมาณที่พอเพียงต่อการบริหารงานตามนโยบาย กลุ่มผู้สูงอายุจะต้องมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ จึงจะลดภาระของสังคมได้ในระดับหนึ่ง ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ การจัดการสงเคราะห์ การสร้างรายได้ ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ ทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้น้อยมาก

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 ($\bar{X}=3.15$) แสดงว่า การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวัยด้านผู้สูงอายุ การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทร ราคาถูก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

จากการศึกษาได้จัดหมวดหมู่และจำแนกปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 การแจกแจงความถี่ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1. ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
1.1 ผู้สูงอายุเป็น โรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ	24
1.2 ประชาชนทั่วไปได้รับข่าวสารด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน้อยมาก	16
1.3 รายได้ของผู้สูงอายุมีไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ	13
1.4 บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	11

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
2.1 หน่วยงานภาครัฐจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้มากขึ้น	18
2.2 เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ	16
2.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีความจริงจังในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	12
2.4 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นการระต่อครอบครัว	10
2.5 ปลุกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ	9
3. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
3.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว	8
3.2 เน้นณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ	6
3.3 สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ	5

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังไม่มีที่อยู่อาศัย ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ภาครัฐควรเน้นการทำงานเชิงรุกในชุมชนด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา ผู้สูงอายุอันจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยการให้บริการที่พักอาศัยในรูปแบบสถานสงเคราะห์ บริการเลี้ยงดูผู้สูงอายุโดยจัดให้มีปัจจัย ๔ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต บริการด้านการรักษาพยาบาล การสร้างเสริมสุขภาพและการสุขภาพจิต เช่น กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการใช้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ กิจกรรมส่งเสริมค่านิยมการใช้จ่ายเพื่อสวัสดิการสูงอายุ (ลดรายจ่าย) ในชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมในชุมชน (อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ)

ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะในการพบว่าปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก พบปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นโรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ (f=24) ประชาชนทั่วไปได้รับข่าวสารด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน้อยมาก (f=16) รายได้ของผู้สูงอายุมีไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ (f=13) บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

(f=11) ข้อเสนอแนะในแนวทางแก้ไข หน่วยงานภาครัฐจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้มากขึ้น (f=18) เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ (f=16) หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีความจริงจังในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ (f=12) สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นภาระต่อครอบครัว (f=10) ปลูกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ(f=9) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว (f=8) เน้นรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ(f=6) สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ (f=5)

4.2 สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสวัสดิการของสูงอายุ

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Checklist)

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

สภาพส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	2	22.22
	หญิง	7	77.78
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศ ชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 เพศหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

สภาพส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
2	อายุ		
	21-30 ปี	1	11.11
	31-40 ปี	5	55.56

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
41-50 ปี	3	33.33
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง มีอายุ ระหว่าง 21-30 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ระหว่าง 31-40 ปี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ระหว่าง 41-50 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
3 สถานภาพ		
โสด	3	33.33
สมรส(อยู่ด้วยกัน)	5	55.56
หม้ายหย่าร้างคู่สมรสเสียชีวิต	1	11.11
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง สถานภาพ โสด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 สมรส (อยู่ด้วยกัน) 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 หม้ายหย่าร้างคู่สมรสเสียชีวิต 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4 การศึกษา		
ภาคบังคับ ปวช. ปวส. อนุปริญญาตรี	6	66.67
ปริญญาตรี	3	33.33
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง การศึกษา ภาคบังคับ ปวช. ปวส.อนุ
ปริญญาตรี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ปริญญาตรี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ปริญญาโท 3 คน คิด
เป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
5001-10000 บาท	6	66.67
10001-20000 บาท	3	33.33
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5001-10000 บาท 6 คน
คิดเป็นร้อยละ 66.67 รายได้ 10001-20000 บาท 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6 ระยะเวลาในการทำงาน		
ไม่ถึง 5 ปี	4	22.22
5 - 10 ปี	9	50.00
มากกว่า 10 ปี	5	27.78
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาในการทำงาน ไม่ถึง 5 ปี
4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ทำงาน 5 - 10 ปี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มากกว่า 10 ปี 5 คน คิดเป็น
ร้อยละ 27.78

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับข่าวสาร

สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
7 แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้าน คุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับ		
วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์	3	33.33
เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่	6	66.67
รวม	9	100

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับ วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตอนที่ 2 ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม และ นันทนาการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.31 – 4.37

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการศึกษา			
1. การจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.39	0.92	สูง
2. การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.56	0.71	สูง
3. การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.61	0.61	สูง

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
4. จัดบริการแนะนำข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้กับผู้สูงอายุ	2.00	0.91	ปานกลาง
5. การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียนให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่	2.86	0.54	สูง
รวม	2.48	0.74	สูง

จากตาราง 4.31 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรของประเทศไทยที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น แต่การดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน้าที่ของบุตรหลานได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เนื่องจากการที่บุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และนิยมแยกครอบครัวออกไปอยู่ตามลำพัง ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สังคมไทยจึงได้ตระหนักถึงปัญหาและ ความต้องการของผู้สูงอายุ จึงได้มีการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขึ้น การให้ความสำคัญในการศึกษาของผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองได้

ดังนั้นการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านการศึกษาจึงอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 2.48 ($\bar{X}=2.48$) ซึ่งได้มีการการนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียนให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านสุขภาพอนามัย			

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
6. การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุม	2.61	0.70	ปานกลาง
7. การจัดบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.50	0.86	ปานกลาง
8. การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน	3.00	0.00	สูง
9. การจัดนิทรรศการสื่อสาร การแนะนำเพื่อเสริมสร้างการดูแลรักษาสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง	2.06	1.00	ปานกลาง
10. การแนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการของผู้สูงอายุในพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.39	0.61	ปานกลาง
11. การบริการบัตรสุขภาพ รักษาพยาบาลฟรี ผู้สูงอายุในพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	2.56	0.51	สูง
รวม	2.52	0.61	สูง

จากตาราง 4.32 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำงานหนักในวัยหนุ่มสาวจึงมีสุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคภัยประจำตัวการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญอย่างยิ่ง

ดังจะเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านสุขภาพอนามัย มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 2.52 ($\bar{X}=2.52$) โดยมีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประจำปี การสนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านที่อยู่อาศัย			ปานกลาง
12. การจัดพื้นที่สำหรับสร้างบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุในพื้นที่ อปท	2.06	0.42	ปานกลาง
13. การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุในพื้นที่	2.44	0.51	สูง
14. การซ่อมแซมบ้าน/ที่อยู่อาศัย ฯลฯ ของผู้สูงอายุในพื้นที่	2.61	0.61	สูง
15. การจัดสถานสงเคราะห์/ที่พักฉุกเฉินของผู้สูงอายุพื้นที่ยากไร้	1.78	0.73	ปานกลาง
16. การให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่	2.78	0.55	ปานกลาง
รวม	2.33	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 4.33 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า บ้านเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ที่มีความสำคัญ จำเป็นต่อการดำรงชีพพื้นฐานของมนุษย์เป็นที่ที่ใช้สำหรับ การกินอยู่หลับนอน คอยคุ้มแดดคุ้มฝน เป็นที่สำหรับคุ้มครองปกป้องร่างกายมนุษย์ให้รอดพ้นจากอันตราย เพื่อให้การดำรงชีวิตอยู่ได้ตามปกติสุข ดังจะเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านที่อยู่อาศัย มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.33$) การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ การจัดที่สร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุสำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านการทำงานและมีรายได้

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการทำงานและการมีรายได้			

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย	1.94	0.73	ปานกลาง
18. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู	2.33	0.59	ปานกลาง
19. การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู	2.06	0.54	ปานกลาง
20. การสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกพบแรงงานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน	1.38	0.67	ปานกลาง
21. การให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องบริการหลักประกันรายได้และอาชีพแก่ผู้สูงอายุ	1.94	1.00	ปานกลาง
รวม	1.96	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 4.34 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมบุตรหลานได้ไปทำงานต่างถิ่นปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องพยายามหารายได้เพื่อให้สามารถเลี้ยงชีพได้ดีกว่าการรอรับจากบุตรหลานส่งมาให้ ดังนั้นจึงเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านการทำงานและมีรายได้ มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.96 ($\bar{X}=1.96$) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดูการจัดหางานสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านความมั่นคงทางสังคม			
22. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคน ตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล	2.83	0.51	สูง
23. การบริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่อง การจัดการด้านการเงินแก่ผู้สูงอายุ	2.83	0.51	สูง
24. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต	2.89	0.47	สูง
25. การจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุและ ราษฎรประจำหมู่บ้าน/ชุมชน	2.11	0.58	ปานกลาง
26. การให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง แนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	2.50	0.62	สูง
รวม	2.63	0.54	สูง

จากตาราง 4.35 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าพื้นฐานการอยู่อย่างมีความสุข มีสุขภาพจิตดีที่จะส่งเสริมให้สุขภาพกายและสุขภาพใจของผู้สูงอายุ จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขและคุณค่าสมกับที่ได้ทำคุณงามความดีต่อประเทศชาติและสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านความมั่นคงทางสังคม มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 2.63 ($\bar{X}=2.63$) มีการสร้างกฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ การให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่รู้สึกว้ากำลังถูกทอดทิ้ง

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านบริการสังคม

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านบริการสังคม			
27. การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จาก ประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน	1.61	0.85	ปานกลาง
28. การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียน สำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน	2.50	0.79	สูง
29.การฝึกอบรมให้มีการพัฒนาตนเองในการเข้าสังคมแก่ ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	1.94	0.73	ปานกลาง
30. การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม แก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	2.83	0.51	สูง
31. การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การ ช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม	2.28	0.96	ปานกลาง
รวม	2.23	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 4.36 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเจ้าหน้าที่ในชุมชนได้มีการพบปะเยี่ยมเยียนกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างต่อเนื่องในช่วงประเพณีพื้นที่ได้จัดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุในด้านนี้จึงอยู่ในระดับแค่ปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านบริการสังคม มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.23 ($\bar{X}=2.23$) การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม แก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ

การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านนันทนาการ			
32. การจัดกิจกรรมฟิงเทคน์ ปฏิบัติธรรมทุกวันพระ และวันสำคัญทางศาสนาของผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	1.89	1.02	ปานกลาง
33.การจัดกิจกรรมด้านนันทนาการผู้สูงอายุมิวิทายากรมาบรรยายพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและครอบครัว	1.72	0.83	ปานกลาง
34. การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุในหมู่บ้านชุมชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	2.78	0.55	สูง
35. การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ	2.78	0.55	สูง
36. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกว่าการกำลังถูกทอดทิ้ง	2.39	0.61	สูง
รวม	2.31	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 4.37 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า เมื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทั้งด้านร่างกายที่เสื่อมถอยลงอวัยวะต่าง ๆ มีประสิทธิภาพลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด การรับผิดชอบ ต่อภาระหน้าที่และบทบาทต่าง ๆ ภายในครอบครัวก็ลดน้อยลง สภาพการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลทำให้สภาพจิตใจของผู้สูงอายุมีความรู้สึว่าตนเอง มีคุณค่าลดลง ว้าเหว่ กังวลว่าครอบครัวและสังคมจะทอดทิ้ง เนื่องจากการแปรผันทางสังคมที่เกิดจากสถานภาพและบทบาทที่ลดลง จึงทำให้ผู้สูงอายุต้องประสบปัญหาด้านการดำเนินชีวิต สังคมควรหันมาสนใจและหาวิธีการทดแทน เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ได้ในช่วงบั้นปลายของชีวิตอย่างมีความสุข ดังจะเห็นได้จากการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านนันทนาการ มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.31 ($\bar{X}=2.31$) มีการสร้างกฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสาร

ต่าง ๆ การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกรู้สึกว่ากำลังถูกทอดทิ้ง

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านมนุษยธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนา ปัจจัยบริการสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.38 -4.42

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดสวัสดิการด้านการเมือง

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการเมือง			
1. นโยบายการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ	4.06	0.80	มาก
2. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัยประสบความสำเร็จ	4.17	0.71	มาก
3. นโยบายการจัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยประสบความสำเร็จ	4.52	0.71	มากที่สุด
4. นโยบายคุ้มครองด้านรายได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทางด้านการงานและรายได้ประสบผลสำเร็จ	4.00	0.69	มาก
5. นโยบายการสร้างหลักประกันรายได้เพื่อวัยสูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	4.44	0.86	มาก
6. นโยบายการพัฒนางานผู้สูงอายุระดับชาติ เช่นการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบผลสำเร็จ	4.00	0.69	มาก
7. นโยบายการพัฒนาการบริการโดยจัดให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ	4.06	0.64	มาก
รวม	4.18	0.73	มาก

จากตาราง 4.38 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ไม่มีงานทำรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยมากมาก แต่ยังมีการติดตามข่าวสารบ้านเมืองตามสื่อต่าง ๆ จึงมีความเห็นว่ารัฐควรส่งเสริมหรือจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับการสร้างรายได้ การนันทนาการ และสุขภาพ ให้กับกลุ่มตนเอง ดังจะเห็นได้จาก ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านการเมือง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 ($\bar{X}=4.18$) ได้แก่ นโยบายการจัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ นโยบายการสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ และนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพ

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดสวัสดิการด้านมนุษยธรรม

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านมนุษยธรรม			
8. การให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ	4.22	0.65	มาก
9. โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุซึ่งเป็นการศึกษานอกระบบ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ	4.06	0.64	มาก
10. การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าแก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุทางการประสบความสำเร็จ	4.17	0.62	มาก
11. สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยประสบความสำเร็จ	4.22	0.73	มาก
12. การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ประสบความสำเร็จ	4.61	0.70	มากที่สุด

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
13. จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ	4.28	0.58	มาก
14. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคม ประสบความสำเร็จ	3.89	0.90	มาก
รวม	4.21	0.69	มาก

จากตาราง 4.39 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า ผู้สูงอายุเป็นบุคคลส่วนใหญ่ที่ไม่มีงานทำรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้พอเลี้ยงชีพต้องอาศัยเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลจัดสรรให้ แต่ความต้องการปัจจัยพื้นฐานได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ยังคงมีอยู่ ตามหลักทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ดังจะเห็นได้จากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านมนุษยธรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.21 ($\bar{X}=4.21$) มีการจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ และการให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนา

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X} .	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านการพัฒนา			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
15. ใ้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ	4.61	0.78	มากที่สุด
16. เผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	4.06	0.64	มาก
17. จัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	4.44	0.86	มาก
18. ขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	4.17	0.62	มาก
19. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ	4.51	0.71	มากที่สุด
20. รมรงค์ ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ	4.11	0.47	มาก
21. จัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ	4.17	0.62	มาก
รวม	4.29	0.67	มาก

จากตาราง 4.40 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าบทบาทของผู้สูงอายุจะมีความสำคัญมากเมื่อคนหนุ่มสาวในชุมชนย้ายถิ่นออกไปทำงานในเมืองใหม่ ผู้สูงอายุจึงมีบทบาทในการดำเนินการตัดสินใจหรือเป็นผู้ให้คำปรึกษาในกิจการต่างๆ ของครอบครัวและชุมชน ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก แม้ว่าประสบการณ์ของผู้สูงอายุจะไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีในโลกสมัยใหม่ ประสบการณ์ดังกล่าวก็มีคุณค่าในแง่ของประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งมีความแตกต่างกันไป การหันกลับมาดูแลใส่ใจทำให้ผู้สูงอายุสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่คนหนุ่มสาว ตลอดจนสามารถใช้วิชาความรู้ให้เป็นประโยชน์หรือเป็นที่ปรึกษาของชุมชนได้ ดังจะเห็นได้จากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29 ($\bar{X}=4.29$) มีการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ การติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การจัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดสวัสดิการด้านบริการสังคม

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านบริการสังคม			
22. การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการศึกษา ประสบความสำเร็จ	4.00	0.59	มาก
23. บริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	3.67	0.84	มาก
24. การจัดการบริการการพักอาศัย ระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	3.94	0.64	มาก

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
25. การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ของ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ประสบความสำเร็จ	4.22	0.65	มาก
26. การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ และทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	4.17	0.62	มาก
27. ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ	3.94	0.64	มาก
28. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ	3.72	0.90	มาก
รวม	3.95	0.70	มาก

จากตาราง 4.41 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องเน้นให้สังคมทุกส่วนร่วมกันช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการ สิทธิเท่าเทียมกันครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกกลุ่ม เป็นการบริการที่มีศักยภาพในการเสริมสร้างและดูแลตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต และชุมชน หน่วยงานองค์กรอื่นๆ มีส่วนร่วม

ดังจะเห็นได้จากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 ($\bar{X}=3.95$) มีการส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้

ของ การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การปฏิบัติ
ด้านเศรษฐกิจ			
29. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านการศึกษา ประสบความสำเร็จ	4.44	0.78	มาก
30. นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ	4.22	0.55	มาก
31. การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทร ราคาถูก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ	4.06	0.64	มาก
32. การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ	4.28	0.58	มาก
33. การจัดตั้งชมรม มูลนิธิเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ	3.78	0.88	มาก
34. กฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ	4.22	0.65	มาก
35. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ	4.17	0.71	มาก
รวม	4.17	0.68	มาก

จากตาราง 4.42 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีงบประมาณที่พอเพียงต่อการบริหารงานตามนโยบาย กลุ่มผู้สูงอายุจะต้องมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ จึงจะลดภาระของสังคมได้ในระดับหนึ่งความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ การจัดการสงเคราะห์ การสร้างรายได้ ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ ทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้น้อยมาก

ดังจะเห็นได้จากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.17 ($\bar{X}=4.17$) มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ

ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

จากการศึกษาได้จัดหมวดหมู่และจำแนกปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 การแจกแจงความถี่ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1. ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
1.1 งบประมาณที่นำมาใช้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุมีอย่างจำกัด	10
1.2 ผู้สูงอายุเป็นโรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ	8
1.3 บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	6

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1.4 ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่	5
1.5 รายได้ของผู้สูงอายุมิไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ	3
2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
2.1 รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น	10
2.2 ปลูกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ	9
2.3 เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ	6
2.4 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่มากขึ้น	5
2.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีความจริงจังในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	4
2.6 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นการต่อครอบครัว	3
3. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	
3.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว	7
3.2 เน้นรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ	5
3.3 สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ	4

จากตารางที่ 4.43 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังไม่มีที่อยู่อาศัย ขาดผู้ดูแลเลี้ยงดู ภาครัฐควรเน้นการทำงานเชิงรุกในชุมชนด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา ผู้สูงอายุอันจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยการให้บริการที่พักอาศัยในรูปแบบสถานสงเคราะห์ บริการเลี้ยงดูผู้สูงอายุโดยจัดให้มีปัจจัย ๔ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต บริการด้านการรักษาพยาบาล การสร้างเสริมสุขภาพและการสุขภาพ เช่น กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการใช้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ กิจกรรมส่งเสริมค่านิยมการใช้จ่ายเพื่อสวัสดิการสูงอายุ (ลดรายจ่าย) ในชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมในชุมชน (อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ)

ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะในการพบว่าปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก พบปัญหาทางประมาณที่นำมาใช้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอย่างจำกัด (f=10) ผู้สูงอายุเป็นโรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ (f=8)

บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ($f=6$) ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่($f=5$) รายได้ของผู้สูงอายุมีไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ($f=3$) แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น($f=10$) ปลูกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ($f=9$) เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ($f=6$) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่มากขึ้น($f=5$) หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีความจริงจังในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ($f=4$) สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นการต่อครอบครัว($f=3$) ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว($f=7$) เน้นรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ($f=5$) สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ($f=4$)

4.3 สำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Checklist)

ตารางที่ 4.44 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

สภาพส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	9	100.00
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.44 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศ ชาย 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.45 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
2	อายุ		
	31-40 ปี	1	11.11
	41-50 ปี	3	33.33
	51-60 ปี	5	55.56
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.45 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.11 ระหว่าง 41-50 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ระหว่าง 51-60 ปี 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.56

ตารางที่ 4.46 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
3	สถานภาพ		
	สมรส(อยู่ด้วยกัน)	9	100.00
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.46 สมรส(อยู่ด้วยกัน) 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.47 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4	การศึกษา		
	ปริญญาตรี	7	77.78
	ปริญญาโท	2	22.22
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.47 ผลการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่าง ปริญญาตรี 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 77.78 ปริญญาโท 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ตารางที่ 4.48 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	10001-20000 บาท	6	66.67
	20000-30000 บาท	3	33.33
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.48 ผลการวิเคราะห์กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ 10001-20000 บาท 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รายได้ 20000-30000 บาท 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.49 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6	ระยะเวลาในการทำงาน		
	ไม่ถึง 5 ปี	7	77.78
	5 - 10 ปี	2	22.22
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.49 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาในการทำงาน ไม่ถึง 5 ปี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.79 ทำงาน 5 - 10 ปี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ตารางที่ 4.50 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับข่าวสาร

	สภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
7	แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้าน คุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับ		
	วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์	3	33.33
	เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่	6	66.67
	รวม	9	100

จากตารางที่ 4.50 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับวิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ได้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจุบันภายในพื้นที่ของ อบต./เทศบาลของท่าน ได้จัดให้มีสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม นันทนาการบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

1.1 ด้านการศึกษา นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า ควรจัดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

1.2 ด้านสุขภาพอนามัย นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีการจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

1.3 ด้านที่อยู่อาศัย นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่ามีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคม ประสบความสำเร็จ เผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ

1.4 ด้านการทำงานและมีรายได้ นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย จะทำให้การจัด

สวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านการงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ

1.5 ด้านความมั่นคงทางสังคม นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีบริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ การจัดการบริการการพักอาศัย ระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

1.6 ด้านบริการสังคม นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ ให้นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ

1.7 ด้านนันทนาการ นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีการออก กฎระเบียบการมอบหมายให้เอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการบริการสังคมประสบความสำเร็จ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ

2. ท่านเห็นว่าปัจจัยสำคัญด้านการเมือง มนุษยธรรม การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยทางการเมือง นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่งมีความคิดเห็นว่า ให้ผู้สูงอายุทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานทางการเมืองและสิทธิของการมีโอกาสประกอบอาชีพอย่างสุจริตและมีศักดิ์ศรี สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ รัฐบาลจะต้องจริงจังต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุในรูปแบบของสวัสดิการสังคมเพื่อสร้างหลักประกันทางสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ

2.2 ด้านมนุษยธรรม นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดสิ่งจำเป็นในการยังชีพควรได้รับความช่วยเหลือในด้านของปัจจัยที่จำเป็นแก่การดำรงชีพหรือมีโอกาสเข้าถึงความช่วยเหลือต่าง ๆ ตามสมควร รูปแบบของสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับหลักมนุษยธรรมนี้ควรมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างและคงไว้ซึ่งบทบาทของผู้สูงอายุและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุจากบุคคลในวัยต่างๆ ส่งเสริมและสร้างความมั่นคงและหลักประกันด้านรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ ตลอดจนการกระตุ้นให้เกิดการศึกษาและการถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ จากผู้สูงอายุไปยังกลุ่มเยาวชนของชาติและด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ

2.3 ด้านการพัฒนา นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองและสามารถปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ ได้ในระดับหนึ่งเพื่อมิให้เป็นภาระแก่สังคมและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการพัฒนาประเทศ การจัดการสวัสดิการสังคมเพื่อตอบสนองด้านการพัฒนา มุ่งประเด็นไปที่การหาทางช่วยเหลือ การป้องกันปัญหาและการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น การลดหย่อนภาษี ให้แก่ผู้ที่อุปการะผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวของตนเอง การส่งเสริมให้เกิด การออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพในผู้สูงอายุ เป็นต้น

2.4 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่งมีความคิดเห็นว่า ถึงแม้ในอดีตประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีอัตราการเติบโตในระดับสูง แต่การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจาย รายได้จนเกิดช่องว่างแห่งความยากจนและการเหลื่อมล้ำกันทางรายได้ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีภาวะความเป็นอยู่ที่ดีกว่าในนอกเขตเทศบาล ปัญหาสำคัญลำดับแรกของผู้สูงอายุคือปัญหาด้านรายได้ อันเป็นผลสืบเนื่องจากสภาพความยากจนและการไม่มีเงินออมและการขาดหลักประกันด้านรายได้ ส่งผลให้ผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้เนื่องจาก ความชราระดับกับปัญหาด้านรายได้และต้องพึ่งพาเงินรายได้จากบุตรเป็นสำคัญ

3. ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก (นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง มีความคิดเห็นว่า มีดังนี้

3.1 งบประมาณที่นำมาใช้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุมีอย่างจำกัด

3.2 ผู้สูงอายุเป็น โรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ

- 3.3 บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ
- 3.4 รายได้ของผู้สูงอายุมีไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ
4. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ
 - 4.1 รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น
 - 4.2 ปลูกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ
 - 4.3 เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ
 - 4.4 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นการระต่อครอบครัว
 - 4.5 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว
 - 4.6 เน้นรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ
 - 4.7 สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t , การทดสอบค่า F , การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ LSD และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังนี้

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

4.1.1 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.51 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานเพศของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

ความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคม	เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference
ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ชาย	128	35.85	0.58	2.88	355	0.19	0.19
	หญิง	229	64.15	0.62				

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากตารางที่ 4.51 ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

4.1.2 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน จะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.52 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานอายุของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

ความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคม	อายุ	N	\bar{X}	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	60-64 ปี	104	29.13					
	65-69 ปี	95	26.61	0.79	4	2.63	5.45	0.000*
	70-74 ปี	75	21.01					
	75-79 ปี	67	18.77					
	80 ปี ขึ้นไป	16	4.48					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$$

จากตารางที่ 4.52 ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ตารางที่ 4.53 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

	60-64 ปี	65-69 ปี	70-74 ปี	75-79 ปี	80 ปี ขึ้นไป
ความพึงพอใจในการจัด	60-64 ปี	0.37	0.02	0.03	0.00
สวัสดิการสังคมด้าน	65-69 ปี		0.00	0.14	0.00
คุณภาพชีวิตสำหรับ	70-74 ปี			0.18	0.05
ผู้สูงอายุ	75-79 ปี				0.06
	80 ปี ขึ้นไป				

จากตารางที่ 4.53 นำค่าเฉลี่ยแสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่าความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มอายุ 80 ปี ขึ้นไปมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุ 75 – 79 ปี 60-64 ปี 65-69 ปี 70-74 ปี

4.1.3 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.54 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

สถานภาพ		N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจ	โสด	20	5.60					
ในการจัด	สมรส(อยู่ด้วยกัน)	191	53.50	0.69	0.71	4	3.962	0.08
สวัสดิการด้าน	สมรส(แยกกันอยู่)	10	2.80					
คุณภาพชีวิต								
ผู้สูงอายุ	หม้ายหย่าร้าง/คู่สมรส							
	เสียชีวิต	136	38.10					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

จากตารางที่ 4.54 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน จะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

4.1.4 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตรต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตรต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.55 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานรายได้ของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

สมาชิก		N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจ	ไม่มีบุตร	10	2.80					
การจัดสวัสดิการ	มีบุตรคนเดียว	60	16.81	0.39	0.71	3	13.14	0.000*
สำหรับผู้สูงอายุ	มีบุตร 2-3 คน	149	41.74					
	มีบุตร 4 คนขึ้นไป	138	38.66					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

จากตารางที่ 4.55 ผลการวิเคราะห์หากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน จะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ตารางที่ 4.56 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนบุตร เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

	ไม่มีบุตร	มีบุตรคนเดียว	มีบุตร 2-3 คน	มีบุตร 4 คนขึ้นไป
ความพึงพอใจ	ไม่มีบุตร	0.03	0.01	0.31
การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	มีบุตรคนเดียว		0.35	0.10
	มีบุตร 2-3 คน			0.33
	มีบุตร 4 คนขึ้นไป			

จากตารางที่ 4.56 นำค่าเฉลี่ยแสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนบุตร เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่าความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ มีบุตร 4 คนขึ้นไป มีความแตกต่างกับกลุ่มอายุที่ไม่มีบุตร, มีบุตรคนเดียว และ มีบุตร 2-3 คน

4.1.5 H₀ : กลุ่มตัวอย่างที่มีการพักอาศัยอยู่ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H₁ : กลุ่มตัวอย่างที่มีการพักอาศัยอยู่ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.57 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

	การพักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจ	อยู่คนเดียว	49	13.73					
การจัดสวัสดิการ	อยู่กับครอบครัว	251	70.31	0.39	0.71	4	3.962	0.008*
สำหรับผู้สูงอายุ	อยู่กับคนอื่น	57	15.97					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$$

จากตารางที่ 5.57 กลุ่มตัวอย่างที่มีการพักอาศัยอยู่ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ตารางที่ 4.58 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามการอาศัยอยู่ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

	อยู่คนเดียว	อยู่กับครอบครัว	อยู่กับคนอื่น
ความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	อยู่คนเดียว	0.16	0.06
	อยู่กับครอบครัว		0.16
	อยู่กับคนอื่น		

จากตารางที่ 4.58 นำค่าเฉลี่ยแสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำแนกตามการอาศัยอยู่ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่าความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ผู้กับบุคคลอื่นมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุที่อยู่กับครอบครัว และอยู่คนเดียว

4.1.6 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการอ่านเขียนต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการอ่านเขียนต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.59 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

ความพึงพอใจในการจัด	การศึกษา	N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	อ่านออกเขียนได้	212	59.38					
	อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	135	37.82	0.72	0.71	0.322	0.633	0.532
	เขียนได้แต่ชื่อ	10	2.80					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$$

จากตารางที่ 4.59 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

4.1.7 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.60 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานอาชีพของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

	อาชีพ	N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจใน	ทำนา/ทำไร่	152	42.58					
การจัดสวัสดิการ	รับจ้างทั่วไป	10	2.80	0.39	0.71	1.86	3.74	0.063
สำหรับผู้สูงอายุ	ค้าขาย	10	2.80					
	อื่น ๆ	185	51.82					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

จากตารางที่ 4.60 ผลการวิเคราะห์ห้กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

4.1.8 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.61 ผลการทดสอบสมมุติฐานรายได้ของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อสวัสดิการ

	รายได้	N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจ	ไม่เกิน 3000 บาท	288	80.67					
ในการจัด	3001-5000 บาท	45	12.61	0.73	5	0.81	1.62	0.16
สวัสดิการ	5001-10000 บาท	10	2.80					
สำหรับผู้สูงอายุ	10001-20000 บาท	6	1.68					
	20000-30000 บาท	3	0.84					
	มากกว่า 30000 บาท	5	1.40					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5 = \mu_6$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5 \neq \mu_6$$

จากตารางที่ 4.61 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

4.1.9 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.62 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานระยะเวลาอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

	ระยะเวลา	N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	5 - 10 ปี	25	7.00	2.88	355	0.19	3.962	0.19
	มากกว่า 10 ปี	332	93.00					

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากตารางที่ 4.62 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

4.1.10 H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารการจัดสวัสดิการต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุต่างกัน

ตารางที่ 4.63 แสดงผลการทดสอบสมมุติฐานการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของกลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ

รายได้	N	\bar{X} .	S.D.	Df	MS	F	Sig. (2-tailed)	
ความพึงพอใจ ในการจัด สวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุ	วิทย์ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าว ของหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ญาติ/เพื่อนบ้าน	149 138 60 10	41.74 38.66 16.81 2.80	0.39	3	0.71	13.62	0.16

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

จากตารางที่ 4.63 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.64 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ	การศึกษา
การเมือง	Pearson Correlation
	Sig. (2-tailed)
	0.078(**)
	0.231

ตารางที่ 4.64 (ต่อ)

	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ	การศึกษา
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.166(**)
	Sig. (2-tailed)	0.105
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.110(**)
	Sig. (2-tailed)	0.161
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.165(**)
	Sig. (2-tailed)	0.106
สังคม	Pearson Correlation	0.096(**)
	Sig. (2-tailed)	0.074

**p<.01

จากตารางที่ 4.64 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการศึกษา ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการศึกษาระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.078$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการศึกษาระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.166$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการศึกษาระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.110$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการศึกษาระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.165$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการศึกษาระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.074$)

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		สุขภาพอนามัย
การเมือง	Pearson Correlation	0.039(**)
	Sig. (2-tailed)	0.158
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.103(**)
	Sig. (2-tailed)	0.170
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.027(**)
	Sig. (2-tailed)	0.210
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.094(**)
	Sig. (2-tailed)	0.107
สังคม	Pearson Correlation	0.052(**)
	Sig. (2-tailed)	0.074

**p<.01

จากตารางที่ 4.65 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสุขภาพอนามัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.039$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสุขภาพอนามัยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.103$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสุขภาพอนามัยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.027$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสุขภาพอนามัยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.094$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสุขภาพอนามัยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.052$)

ตารางที่ 4.66 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		ที่อยู่อาศัย
การเมือง	Pearson Correlation	0.094(**)
	Sig. (2-tailed)	0.193
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.063(**)
	Sig. (2-tailed)	0.162
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.008(**)
	Sig. (2-tailed)	0.072
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.075(**)
	Sig. (2-tailed)	0.083
สังคม	Pearson Correlation	0.049(**)
	Sig. (2-tailed)	0.134

**p<.01

จากตารางที่ 4.66 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับที่อยู่อาศัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.094$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับที่อยู่อาศัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.063$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับที่อยู่อาศัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.008$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับที่อยู่อาศัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.075$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับที่อยู่อาศัย ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.049$)

ตารางที่ 4.67 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		การทำงานและการมีรายได้
การเมือง	Pearson Correlation	0.209(**)
	Sig. (2-tailed)	0.066
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.210(**)
	Sig. (2-tailed)	0.101
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.123(**)
	Sig. (2-tailed)	0.178
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.172(**)
	Sig. (2-tailed)	0.107
สังคม	Pearson Correlation	0.132(**)
	Sig. (2-tailed)	0.086

**p<.01

จากตารางที่ 4.67 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการทำงานและการมีรายได้ ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการทำงานและการมีรายได้ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.209$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการทำงานและการมีรายได้ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.210$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการทำงานและการมีรายได้ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.123$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการทำงานและการมีรายได้ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.172$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการทำงานและการมีรายได้ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.132$)

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		ความมั่นคงทางสังคม
การเมือง	Pearson Correlation	0.095(**)
	Sig. (2-tailed)	0.250
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.074(**)
	Sig. (2-tailed)	0.248
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.035(**)
	Sig. (2-tailed)	0.219
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.022(**)
	Sig. (2-tailed)	0.154
สังคม	Pearson Correlation	0.007(**)
	Sig. (2-tailed)	0.157

**p<.01

จากตารางที่ 4.68 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ดังนี้

1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความมั่นคงทางสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.095$)

2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความมั่นคงทางสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.074$)

3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความมั่นคงทางสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.035$)

4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความมั่นคงทางสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.022$)

5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความมั่นคงทางสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.007$)

ตารางที่ 4.69 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		การบริการสังคม
การเมือง	Pearson Correlation	0.137(**)
	Sig. (2-tailed)	0.112
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.132(**)
	Sig. (2-tailed)	0.202
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.071(**)
	Sig. (2-tailed)	0.091
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.047(**)
	Sig. (2-tailed)	0.193
สังคม	Pearson Correlation	0.010(**)
	Sig. (2-tailed)	0.156

**p<.01

จากตารางที่ 4.69 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการบริการสังคม ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริการสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.137$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริการสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.132$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริการสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.071$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริการสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.047$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริการสังคม ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.010$)

ตารางที่ 4.70 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ		การนันทนาการ
การเมือง	Pearson Correlation	0.503(**)
	Sig. (2-tailed)	0.102
มนุษยธรรม	Pearson Correlation	0.512(**)
	Sig. (2-tailed)	0.020
การพัฒนา	Pearson Correlation	0.172(**)
	Sig. (2-tailed)	0.090
เศรษฐกิจ	Pearson Correlation	0.120(**)
	Sig. (2-tailed)	0.082
สังคม	Pearson Correlation	0.151(**)
	Sig. (2-tailed)	0.105

**p<.01

จากตารางที่ 4.70 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยที่มีผลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการนันทนาการ ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการนันทนาการ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.503$)
- 2) ปัจจัยมนุษยธรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการนันทนาการ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.512$)
- 3) ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการนันทนาการ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.172$)
- 4) ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการนันทนาการ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.120$)
- 5) ปัจจัยสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการนันทนาการ ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.151$)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยจึงได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.1.4 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับประชากร (Population) ทั้งหมด คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มที่ 2 พนักงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม

จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มที่ 3 ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 5,159 คน ใช้เป็นตัวอย่าง 357 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 375 คน นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และเก็บกลับคืน ครบถ้วน 375 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผล ซึ่งวิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

1.5 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.5.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.15) มีอายุระหว่าง 60 - 64 ปี (ร้อยละ 29.13) สถานภาพ สมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 53.50) มีบุตร 2-3 คน (ร้อยละ 41.74) อยู่กับครอบครัว (ร้อยละ 70.31) ความสามารถในการอ่านเขียน อ่านออกเขียนได้ (ร้อยละ 59.38) ไม่ได้ทำงาน (ร้อยละ 51.82) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 3000 บาท (ร้อยละ 80.67) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้านแห่งนี้ มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 93.00) แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับจาก วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 77.59)

1.5.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศ ชาย (ร้อยละ 61.11) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 61.11) สถานภาพ สมรสอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 72.22) การศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 50.00) ปริญญาโท 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5001-10000 บาท (ร้อยละ 66.67) ระยะเวลาในการทำงาน 5-10 ปี (ร้อยละ 50.00) แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ (ร้อยละ 66.67)

1.5.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีอายุ ระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 55.56) สถานภาพสมรสอยู่

ด้วยกัน (ร้อยละ 100.00) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 77.78) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10001-20000 บาท (ร้อยละ 66.67) ระยะเวลาในการทำงาน ไม่ถึง 5 ปี (ร้อยละ 77.79) แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ (ร้อยละ 66.67)

1.6 สรุปการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.6.1 ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าภาครัฐมีการจัดสวัสดิการ ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.79$) ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) ด้านการทำงานและมีรายได้ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) ด้านความมั่นคงทางสังคม อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$) ด้านบริการสังคม โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$) และด้านนันทนาการ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$)

1.6.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นว่ภาครัฐมีการจัดสวัสดิการ ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.48$) ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.52$) ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.33$) ด้านการทำงานและมีรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.91$) ด้านความมั่นคงทางสังคม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.63$) ด้านบริการสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.23$) และ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.31$)

1.6.3 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ภาครัฐมีการจัดสวัสดิการ ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.48$) ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.52$) ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.33$) ด้านการทำงานและมีรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.91$) ด้านความมั่นคงทางสังคม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.63$) ด้านบริการสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.23$) และ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.31$)

1.7 เปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ด้านการศึกษา โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่มีการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.48$) และ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.79$)

ด้านสุขภาพอนามัย โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่การจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.52$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$)

ด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ามีการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.33$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$)

ด้านการทำงานและมีรายได้ โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ามีการจัดให้อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.91$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$)

ด้านความมั่นคงทางสังคม โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ามีการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.63$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$)

ด้านบริการสังคม โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ามีการจัดให้อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.23$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$)

ด้านนันทนาการ โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ามีการจัดให้อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.31$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$)

1.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ด้านการเมือง โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.15$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วยนโยบายการสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ และนโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัยประสบความสำเร็จ

ด้านมนุษยธรรม โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วยการจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ การจัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ

และการให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จ

ด้านการพัฒนาโดยรวม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย ให้นำหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ การจัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย

ด้านสังคมโดยรวม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้สูงอายุ ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกัน การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทร ราคาถูก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย

ด้านเศรษฐกิจโดยรวม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.15$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย

1.9 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าปัญหางบประมาณที่นำมาใช้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุมีอย่างจำกัด($f=10$) ผู้สูงอายุเป็นโรคซึมเศร้าเนื่องจากว่างงานและขาดการดูแลจากลูกหลานหรือญาติ($f=8$) บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ($f=6$) ผู้บริหารไม่ให้

ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่($f=5$) รายได้ของผู้สูงอายุนั้นไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ($f=3$) แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น($f=10$) ปลูกจิตสำนึกให้กับลูกหลานเพื่อเข้าไปใกล้ชิดดูแลผู้สูงอายุ($f=9$) เพิ่มบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับงานบริการผู้สูงอายุ($f=6$) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่มากขึ้น($f=5$) หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีความจริงใจในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ($f=4$) สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพื่อไม่ให้เป็นการต่อครอบครัว($f=3$) ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว($f=7$) เน้นรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตอาสาในการบริการผู้สูงอายุ($f=5$) สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริการผู้สูงอายุ($f=4$)

1.10 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

1.9.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตรต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะในการอาศัยอยู่ในครอบครัวต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการอ่านเขียนต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยต่างกันจะส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

1.9.10 กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไม่ต่างกัน

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก อภิปรายตามหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

2.1 การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

2.1.1 การจัดสวัสดิการในด้านการศึกษา ที่มีการจัดให้โดยการ การนำ ประสพการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียนให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และการจัด บรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

2.1.2 การจัดสวัสดิการในด้านสุขภาพอนามัย ที่มีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน การบริการอาสาสมัครสาธารณสุข คู่มือสุขภาพ แนะนำวิธีการ ออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

2.1.3 การจัดสวัสดิการในด้านที่อยู่อาศัย มีการสนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการ จัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ทางด้านที่อยู่อาศัย การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุในพื้นที่

2.1.4 การจัดสวัสดิการในด้านการทำงานและมีรายได้ มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้ สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพ ภัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ และการพัฒนา ทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจ ของผู้สูงอายุ

2.1.5 การจัดสวัสดิการในด้านความมั่นคงทางสังคม มีการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง การแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การ

สงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคนตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต

2.1.6 การจัดสวัสดิการในด้านบริการสังคม มีการจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

2.1.7 การจัดสวัสดิการในด้านนันทนาการ มีการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือ ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว ไม่ให้รู้สึกว่าการกำลังถูกทอดทิ้ง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุ ในหมู่บ้านชุมชนเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

2.2 เปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

2.2.1 ด้านการศึกษา ภาครัฐ ซึ่งมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.48$) แต่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.79$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และการจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

2.2.2 ด้านสุขภาพอนามัย โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.95$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย มีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน การบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการ ออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.2.3 ด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.33$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย

การสนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุในพื้นที่

2.2.4 ด้านการทำงานและมีรายได้ โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.91$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ และการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

2.2.5 ด้านความมั่นคงทางสังคม โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=2.63$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง การแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคนตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต

2.2.6 ด้านบริการสังคม โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.23$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย จัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

2.2.7 ด้านนันทนาการ โดยรวมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่าการจัดให้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.31$) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่ายู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) จากความเห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าวมีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว ไม่ให้รู้สึกว่าการดำรงอยู่ทอดทิ้ง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ

เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุ ในหมู่บ้านชุมชนเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

2.3.1 ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการเมืองเป็นปัจจัยต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะประสบความสำเร็จ อีกทั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งผู้บริหารทุกระยะมาโดยตลอด นโยบายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการจึงเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เนื่องจากการกำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีเป็นหลักจะเห็นได้จากผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการเมืองมีความสำคัญทั้งในนโยบายการเศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ เช่น นโยบายการพัฒนาการบริการ นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพ นโยบายการคุ้มครองด้านรายได้

2.3.2 ด้านมนุษยธรรมความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่สูงมากนัก เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีมนุษยธรรมต่อผู้สูงอายุ โดยมีการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะการรักษาพยาบาล(ฟรี) ซึ่งการใช้จ่ายตรงส่วนนี้ซึ่งมีผลต่อภาวะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ อีกทั้งการไม่มีที่พักอาศัยการสัญจรไปมา ยากลำบากต้องได้รับความมีมนุษยธรรมจากผู้นำชุมชนและคนทั่วไปแสดงว่า ปัจจัยด้านมนุษยธรรมมีความสำคัญทั้งในการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า(ฟรี) แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐการสนับสนุนหน่วยงานเอกชน ในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสม การจัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และ เรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ

2.3.3 ด้านการพัฒนาความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องปัญหาการบริการจากองค์กรภาครัฐ หรือจากบุคคลทั่วไปในสังคม เช่น สุขภาพอนามัย รายได้ การเห็นคุณค่า และประโยชน์จากผู้สูงอายุเป็นหลักประกันที่สำคัญ ไม่ให้ผู้สูงอายุถูกโดดเดี่ยว แสดงให้เห็นว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการพัฒนา มีการจัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง การขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย การรณรงค์ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ

2.3.4 ด้านสังคม ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องเน้นให้สังคมทุกส่วนร่วมกันช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ผู้สูงอายุ เข้าถึงบริการ สิทธิเท่าเทียมกันครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกกลุ่ม เป็นการบริการที่มีศักยภาพในการ เสริมสร้างและดูแลตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต และชุมชน หน่วยงาน องค์กรอื่นๆ มีส่วนร่วมแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น การสนับสนุนและส่งเสริมการ ศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อ เสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัด สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จอยู่ ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่ม ตัวอย่างแสดงว่า ด้านสังคมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสถานะภาพผู้สูงอายุให้มีคุณค่า การส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึง ข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนั้นทนทานการประสบความสำเร็จ

2.3.5 ด้านเศรษฐกิจความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง จะประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องมีงบประมาณที่พอเพียงต่อการบริหารงานตามนโยบาย กลุ่ม ผู้สูงอายุจะต้องมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ จึงจะลดภาระของสังคมได้ในระดับหนึ่ง ความคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ การจัดการ สงเคราะห์ การสร้างรายได้ ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การ ทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ ทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้น้อยมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นใน การ สร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้าน ผู้สูงอายุ การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทร ราคาฎก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย จะทำให้การจัด สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ

2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ เห็นว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ ซึ่งที่อยู่อาศัยมีความสำคัญมาก ตลอดจนถึงเครื่องนุ่งห่ม ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ข้อเสนอแนะจากรัฐบาลทุกยุคสมัยได้มีการจัดที่สร้างบ้านพักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นใน การให้คำแนะนำ ปริญญาหรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ การจัดที่สร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุสำคัญต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ผลการศึกษาทำให้ได้ทราบถึงการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปศึกษาวิจัยในขั้นต่อไป

3.2 ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปศึกษาวิจัยในขั้นต่อไป

3.3 ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปศึกษาวิจัยในขั้นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) *สุดยอดภาวะผู้นำ = Super leadership* กรุงเทพฯ ชัคเชส มีเดีย
- โกวิท พวงงาม (2544) *การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ วิญญูชน
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (2544) *ร่างแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ
ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564)* กรุงเทพมหานคร คุรุสภา
- เฉลิมพงศ์ มีสมนัย (2547) *การศึกษารูปแบบขององค์การในการบริหารจัดการสวัสดิการสังคม*
กรุงเทพมหานคร คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นภาพร ชโยวรรณ จอห์น ชโนเดล (2539) *รายงานการสำรวจสภาวะผู้สูงอายุในประเทศไทย*
กรุงเทพมหานคร สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2536) *โลกยามชราและการเตรียมตัวเพื่อเป็นสุข* เชียงใหม่ พระสังฆการพิมพ์
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2546) *คู่มือการวิจัยการเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์*
พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร จามจุรีโปรดักส์
- ประนอม โอทกานนท์ ชวนพิศ สินธุรการ และผ่องใส เจนศุภการ (2543) “ความสัมพันธ์ระหว่าง
ปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันกับความพึงพอใจในชีวิตของ
ผู้สูงอายุ” *วารสารพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ* 1(4) (ตุลาคม – ธันวาคม)
หน้า 25 – 30
- มารศรี นุชแสงพลี (2532) “ปัจจัยที่อิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ มีกรณีศึกษา
ผู้สูงอายุในชุมชนบ่อนไก่ กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและ
มนุษยวิทยา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรรณิ ชัชวาลทิพากร และคณะ (2543) *วารสารพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ* 1 (3)
(กรกฎาคม - กันยายน) หน้า 4 – 13
- วันชัย มีชาติ (2548) *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ* กรุงเทพมหานคร แอคทีฟ พรินท์
- วิชัย แหวนเพชร (2548) *มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหาร* กรุงเทพมหานคร ธรรมกมลวิไลวรรณ
ทองเจริญ และคณะ (2543) “ความวิตกกังวล แรงสนับสนุนทางสังคม และความ
ต้องการของบุคคลก่อนวัยเกษียณ” *วารสารพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ* 1(4)
(ตุลาคม – ธันวาคม) หน้า 8 – 14

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541) สถิติผู้สูงอายุ ของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนัก
นายกรัฐมนตรี

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2539) สังคมวิทยาผู้สูงอายุ : ความเป็นจริงและการคาดการณ์ในสังคมไทย
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิน พันธุ์พินิจ (2547) เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์

สุทธิชัย จิตะพันธ์กุลและคณะ (2545) การประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการประชุม เอกสาร
ประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง ระบบสวัสดิการแนวใหม่กับการยกระดับ
คุณภาพชีวิตคนไทย ชันทาวเวิร์ส กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์

สุรกุล เจนอบรม (2534) วิทยาการผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

แสงเดือน มุสิกรมณี 2545 ความต้องการด้านกิจกรรมของผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรปราการ
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อรอนงค์ แจ่มผล (2552) การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

อำเภอบางกระทู้ (2553) บรรยายสรุปอำเภอบางกระทู้ พิษณุโลก อำเภอบางกระทู้

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามผู้สูงอายุ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) สํารวจการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (4) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ข้อมูลทั้งหมดจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับและขอรับรองว่าจะนำไปใช้เฉพาะประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเท่านั้น ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน บุคคลอื่น ๆ และหน่วยงานแต่ประการใด ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 2 สอบถามความเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุจำนวน 36 ข้อ
- ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 35 ข้อ
- ตอนที่ 4 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นายวิรัชพัชร บางปลากด)

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบและเติมค่าลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ อายุระหว่าง 60- 64 ปี อายุระหว่าง 65- 69 ปี
 อายุระหว่าง 70- 74 ปี อายุระหว่าง 75- 79 ปี
 อายุ 80 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส
 โสด สมรส(อยู่ด้วยกัน)
 สมรส(แยกกันอยู่) หม้าย / หย่า /ร้าง/คู่สมรสเสียชีวิต
4. การมีบุตร
 ไม่มีบุตร มีบุตรคนเดียว
 มีบุตร 2 - 3 คน มีบุตรตั้งแต่ 4 คน ขึ้นไป
5. การอยู่อาศัยในครอบครัว
 อาศัยอยู่คนเดียว อาศัยอยู่กับครอบครัว
 อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น
6. ความสามารถในการอ่าน เขียน
 อ่านออก/เขียนได้ อ่านออก/เขียนไม่ได้
 อ่าน/เขียนไม่ได้ เขียนได้แต่ชื่อ
7. อาชีพ
 ทำนา/ทำไร่ รับจ้างทั่วไป
 ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน
 ไม่เกิน 3,000 บาท 3,001 - 5,000 บาท
 5,001 - 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 60,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท

9. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน แห่งนี้

ไม่ถึง 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

10. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับจากแหล่งใด

(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

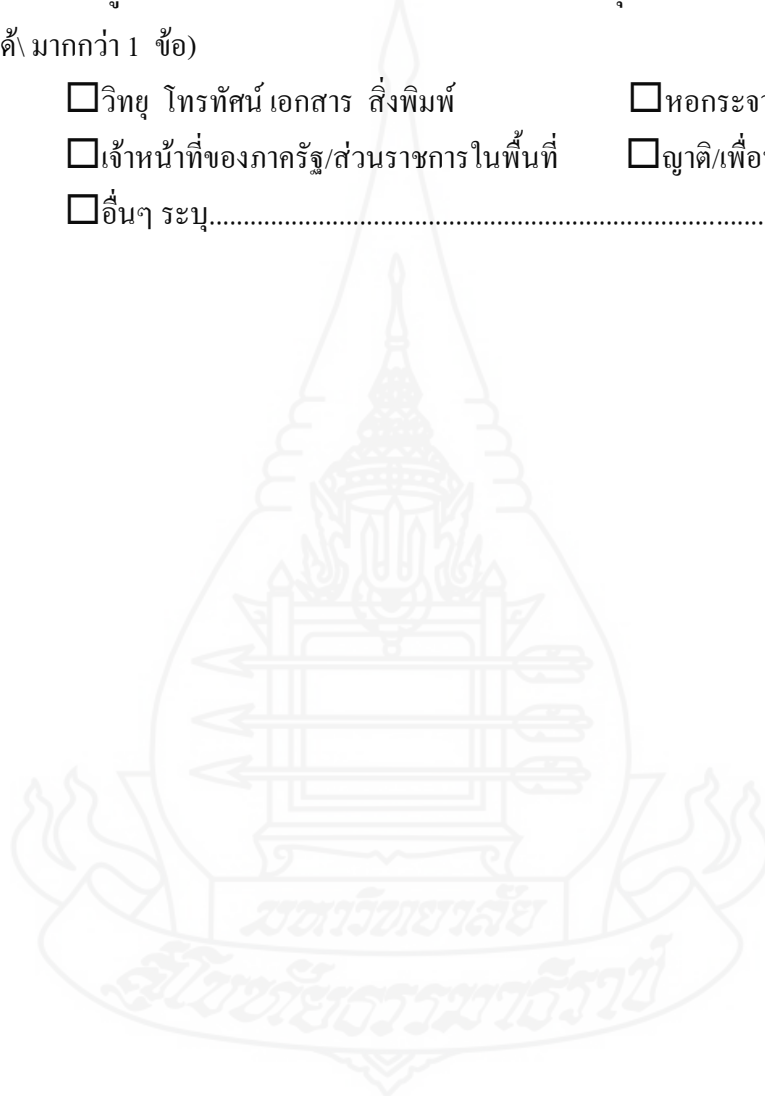
วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์

หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน

เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่

ญาติ/เพื่อนบ้าน

อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม นันทนาการขององค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลที่ท่านอาศัยอยู่ในปัจจุบันท่านพึงพอใจมากน้อยเพียงใดและได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นท้ายรายการคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของ อปท.				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการศึกษา					
1. การจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
2. การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
3. การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
4. จัดบริการแนะนำข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้กับผู้สูงอายุ					
5. การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของ อปท.				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสุขภาพอนามัย					
6. การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
7. การจัดบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
8. การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน					
9. การจัดนิทรรศการสื่อสาร การแนะนำเพื่อเสริมสร้างการดูแลรักษาสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง					
10. การแนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการของผู้สูงอายุในพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
11. การบริการบัตรสุขภาพ รักษาพยาบาลฟรี ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					
ด้านที่อยู่อาศัย					
12. การจัดพื้นที่สำหรับสร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่ อปท.					
13. การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุในพื้นที่					
14. การซ่อมแซมบ้าน/ที่อยู่อาศัย ฯลฯ ของผู้สูงอายุในพื้นที่					
15. การจัดสถานสงเคราะห์/ที่พักฉุกเฉินของผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ยากไร้และไร้ญาติ					
16. การให้คำแนะนำ ปริญญา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของ อปท.				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการงานและการมีรายได้					
17. การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย					
18. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู					
19. การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู					
20. การสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกนัดพบแรงงานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน					
21. การให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องบริการหลักประกันรายได้และอาชีพแก่ผู้สูงอายุ					
ด้านความมั่นคงทางสังคม					
22. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคนตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล					
23. การบริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดการด้านการเงินแก่ผู้สูงอายุ					
24. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต					
25. การจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุและราษฎรประจำหมู่บ้าน/ชุมชน					
26. การให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของ อปท.				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบริการสังคม					
27. การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน					
28. การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน					
29.การฝึกอบรมให้มีการพัฒนาตนเองในการเข้าสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					
30. การเปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					
31. การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม					
ด้านนันทนาการ					
32. การจัดกิจกรรมฟิงเทศน์ ปฏิบัติธรรมทุกวันพระ และวันสำคัญทางศาสนาของผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					
33.การจัดกิจกรรมด้านนันทนาการผู้สูงอายุมีวิทยากรมาบรรยายพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและครอบครัว					
34. การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุในหมู่บ้านชุมชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
35. การจัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียนบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ					
36. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกว้าก้าล้งถูกทอดทิ้ง					

**ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคม
ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ**

คำชี้แจง แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในด้านการเมือง มนุษยธรรม การพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม จำนวน 35 ข้อ ขอให้ท่านพิจารณาว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุหรือไม่ มากน้อยเพียงใดและได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็นท้ายรายการคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมาก
- 3 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุปานกลาง
- 2 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุน้อย
- 1 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุน้อยที่สุด

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเมือง					
1. นโยบายการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ					
2. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัยประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. นโยบายการจัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยประสบความสำเร็จ					
4. นโยบายการคุ้มครองด้านรายได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้านการทำงานและการมีรายได้ประสบความสำเร็จ					
5. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ					
6. นโยบายการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ					
7. นโยบายการพัฒนาการบริการ โดยจัดให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ					
ด้านมนุษยธรรม					
8. การให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จ					

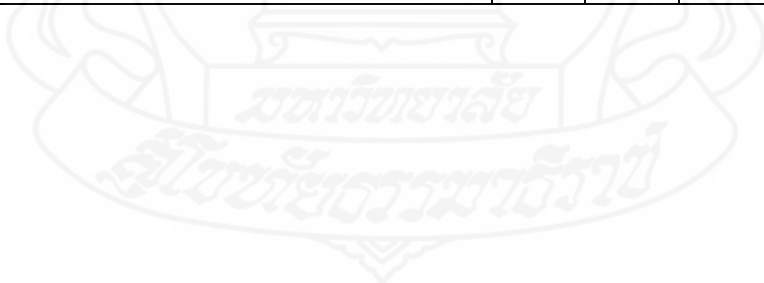
สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการศึกษานอกระบบ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ					
10. การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า(ฟรี) แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุทางการ ประสิทธิภาพสำเร็จ					
11. สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสิทธิภาพสำเร็จ					
12. การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงาน และการมีรายได้ ประสิทธิภาพสำเร็จ					
13. จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ					
14. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคม ประสิทธิภาพสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการพัฒนา					
15. ให้องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษาประสบความสำเร็จ					
16. เผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการสุขภาพอนามัยประสบความสำเร็จ					
17. จัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการอยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					
18. ขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
19. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
20. รณรงค์ ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ					
21. จัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ					
ด้านสังคม					
22. การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษา ประสบความสำเร็จ					
23. บริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ และสมาชิกในครอบครัว จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ					
24. การจัดการบริการการพักอาศัย ระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					
25. การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ของ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
26. การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ และทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ					
27. ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ					
28. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ					
ด้านเศรษฐกิจ					
29. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษา ประสบความสำเร็จ					
30. นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ					
31. การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทร ราคาถูก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
32. การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงาน และการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
33. การจัดตั้งชมรม มูลนิธิเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ					
34. กฎระเบียบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ					
35. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ					

**ตอนที่ 4 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา
การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ**

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความลงในช่องว่างใน 2 ข้อต่อไปนี้

4.1 ท่านคิดว่าการจัดสวัสดิการสังคมของ อบต./เทศบาลที่ท่านอาศัยอยู่มีปัญหาปัญหา
อะไรบ้าง โดยเขียนรายละเอียดของปัญหาลงในช่องว่างต่อไปนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

4.2 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการใดในการแก้ไขปัญหาปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับ
ผู้สูงอายุของ อบต./เทศบาลที่ท่านอยู่อาศัยในปัจจุบันตามที่ระบุในข้อ 4.1

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

(ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม)

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) สำรวจการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (4) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ข้อมูลทั้งหมดจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับและขอรับรองว่าจะนำไปใช้เฉพาะประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเท่านั้น ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน บุคคลอื่น ๆ และหน่วยงานแต่ประการใด ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ
ของ อบต./เทศบาล

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพ
ชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ของ อบต./เทศบาล

ตอนที่ 4 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหการจัดสวัสดิการสังคม
ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุของ อบต./เทศบาล

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นายวิรัชพัชร บางปลากด)

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบและเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ อายุไม่เกิน 20 ปี อายุระหว่าง 21- 30 ปี
 อายุระหว่าง 31- 40 ปี อายุระหว่าง 41- 50 ปี
 อายุ 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. สถานภาพการสมรส
 โสด สมรส(อยู่ด้วยกัน)
 สมรส(แยกกันอยู่) หม้าย / หย่า / ว่าง/คู่สมรสเสียชีวิต
4. การศึกษา
 การศึกษาภาคบังคับ ปวช. ปวส. อนุปริญญา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน
 ไม่เกิน 10,000 บาท 10,001 - 15,000 บาท
 15,001 - 20,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท
 25,001 - 30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานใน อบต./เทศบาลแห่งนี้
 ไม่ถึง 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า
10 ปี
7. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับจากแหล่งใด
(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)
 วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน
 บุคคลภาครัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ ญาติ/เพื่อนบ้าน
 อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2

สอบถามความเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงอายุของ อบต./เทศบาล

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าปัจจุบันภายในพื้นที่ของ อบต./เทศบาลของท่านได้จัดให้มีสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม นันทนาการบ้างหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับรายการและข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในท้ายรายการต่อไปนี้

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของ อบต.		
	จัดให้	ไม่จัดให้	ไม่แน่ใจ
ด้านการศึกษา			
1. การจัดตั้งศูนย์บริการการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
2. การจัดกิจกรรมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
3. การจัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบันให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
4. จัดบริการแนะนำข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้กับผู้สูงอายุ			
5. การนำประสบการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมาเป็นแบบเรียน ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่			

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของอปท.		
	จัดให้	ไม่จัดให้	ไม่แน่ใจ
ด้านสุขภาพอนามัย			
6. การจัดตั้งศูนย์ดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
7. การจัดบริการอาสาสมัครสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีการออกกำลังกาย ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
8. การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุประจำปีทุกคนทุกหมู่บ้าน			
9. การจัดนิทรรศการสื่อสาร การแนะนำเพื่อเสริมสร้างการดูแลรักษาสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง			
10. การแนะนำให้ความรู้และดูแลด้านโภชนาการของผู้สูงอายุในพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน			
11. การบริการบัตรสุขภาพ รักษาพยาบาลฟรี ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน			
ด้านที่อยู่อาศัย			
12. การจัดพื้นที่สำหรับสร้างบ้านพักอาศัย ของผู้สูงอายุในพื้นที่ อปท.			
13. การจัดอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ของผู้สูงอายุในพื้นที่			
14. การซ่อมแซมบ้าน/ที่อยู่อาศัย ฯลฯ ของผู้สูงอายุในพื้นที่			
15. การจัดสถานสงเคราะห์/ที่พักฉุกเฉินของผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ยากไร้และไร้ญาติ			
16. การให้คำแนะนำ ประึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในพื้นที่			

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของอปท.		
	จัดให้	ไม่จัดให้	ไม่แน่ใจ
ด้านการงานและการมีรายได้			
17. การจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และผ่อนคลาย			
18. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู			
19. การจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพวัยให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลือเลี้ยงดู			
20. การสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกนัดพบแรงงานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน			
21. การให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องบริการหลักประกันรายได้และอาชีพแก่ผู้สูงอายุ			
ด้านความมั่นคงทางสังคม			
22. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ทุกคนตามระเบียบข้อกำหนดของรัฐบาล			
23. การบริการด้านกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดการด้านการเงินแก่ผู้สูงอายุ			
24. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่เสียชีวิต			
25. การจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมสงเคราะห์ผู้สูงอายุและราษฎรประจำหมู่บ้าน/ชุมชน			
26. การให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องแนะนำ และการปรับตัวแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน			

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของอปท.		
	จัดให้	ไม่จัดให้	ไม่แน่ใจ
ด้านบริการสังคม			
27. การจัดให้เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุเผยแพร่ความรู้ จากประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลังในหมู่บ้าน/ชุมชน			
28. การจัดให้มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาเป็นบทเรียนสำหรับฝึกฝนคนในหมู่บ้าน/ชุมชน			
29. การฝึกอบรมให้มีการพัฒนาตนเองในการเข้าสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน			
30. การปิดช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมแก่ผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน/ชุมชน			
31. การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม			
ด้านนันทนาการ			
32. การจัดกิจกรรมฟิงเทสน์ ปฏิบัติธรรมทุกวันพระ และวันสำคัญทางศาสนาของผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน			
33. การจัดกิจกรรมด้านนันทนาการผู้สูงอายุมีวิทยากรมาบรรยายพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและครอบครัว			
34. การจัดกิจกรรมการแสดงของผู้สูงอายุในหมู่บ้านชุมชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน			
35. การจัดกิจกรรมการเยี่ยมชมบ้าน/สุขภาพ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ			
36. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวไม่ให้รู้สึกว่าการดำรงอยู่ท้อแท้			

**ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคม
ด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ**

คำชี้แจง แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในด้านการเมือง มนุษยธรรม การพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม จำนวน 40 ข้อ ขอให้ท่านพิจารณาว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุหรือไม่ มากน้อยเพียงใดและได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็นท้ายรายการคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมาก
- 3 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุปานกลาง
- 2 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุน้อย
- 1 หมายถึง มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุน้อยที่สุด

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเมือง					
1. นโยบายการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ					
2. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัยประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. นโยบายการจัดการด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยประสบความสำเร็จ					
4. นโยบายการคุ้มครองด้านรายได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
5. นโยบายการสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ					
6. นโยบายการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ					
7. นโยบายการพัฒนาการบริการ โดยจัดให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ					
ด้านมนุษยธรรม					
8. การให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุซึ่งเป็นการศึกษานอกระบบ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ					
10. การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า(ฟรี) แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยในสถานพยาบาลของรัฐจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุทางด้านการ ประสบความสำเร็จ					
11. สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					
12. การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
13. จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ					
14. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคม ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการพัฒนา					
15. ให้นำหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามความถนัดและศักยภาพ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ					
16. เผยแพร่ความรู้เพื่อการปรับตัว การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ฯลฯ รวมทั้งให้มีบริเวณและอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน การออกกำลังกาย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ					
17. จัดหาที่อยู่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลจากครอบครัวและสังคม และการได้รับการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็น จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการอยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					
18. ขยายบริการและสวัสดิการด้านสุขภาพ อนามัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุทางด้านการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
19. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสวัสดิการผู้สูงอายุทางด้านการมั่นคงทางสังคมประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด(1)
20. รมรงค์ ให้ประชาชนและสังคมเห็นคุณค่าและประโยชน์ของผู้สูงอายุจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน บริการสังคม ประสบความสำเร็จ					
21. จัดกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ชนรุ่นหลัง จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน นันทนาการ ประสบความสำเร็จ					
ด้านสังคม					
22. การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ทางด้านการศึกษา ประสบความสำเร็จ					
23. บริการการศึกษาสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ และสมาชิกในครอบครัว จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ					
24. การจัดการบริการการพักอาศัย ระบบครอบครัว จัดผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					
25. การส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำงานและการหารายได้ของ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านการทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง(3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
26. การส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกัน จะสามารถสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ และทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ					
27. ประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้บูรณาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสอดคล้องกันจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ					
28. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ					
ด้านเศรษฐกิจ					
29. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางการศึกษา ประสบความสำเร็จ					
30. นโยบายบริการฟรีเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัย ประสบความสำเร็จ					
31. การจัดบริการสถานสงเคราะห์ บ้านเอื้ออาทรราคาถูก ให้ผู้สูงอายุพักอาศัย จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัย ประสบความสำเร็จ					

สวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง(3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
32. การสร้างงานและเพิ่มพูนรายได้ของผู้สูงอายุ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้าน การทำงานและการมีรายได้ ประสบความสำเร็จ					
33. การจัดตั้งชมรม มูลนิธิเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านความมั่นคงทางสังคม ประสบความสำเร็จ					
34. กุระเบียบบการมอบหมายให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุทางด้านบริการสังคมประสบความสำเร็จ					
35. การส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และเข้าถึงข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านนันทนาการประสบความสำเร็จ					

ตอนที่ 4
ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

- 4.1 ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ มีดังต่อไปนี้
- 4.1.1.....
 - 4.1.2.....
 - 4.1.3.....
 - 4.1.4.....

4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุใน

ข้อ 4.1 ได้แก่

4.2.1.....

4.2.2.....

4.2.3.....

4.2.4.....

4.3. มีข้อเสนอแนะปัญหาการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับ

ผู้สูงอายุ

4.3.1.....

4.3.2.....

4.3.3.....

4.3.4.....

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบและเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ อายุไม่เกิน 20 ปี อายุระหว่าง 21- 30 ปี
 อายุระหว่าง 31- 40 ปี อายุระหว่าง 41- 50 ปี
 อายุ 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี
- 3 สถานภาพการสมรส
 โสด สมรส(อยู่ด้วยกัน)
 สมรส(แยกกันอยู่) หม้าย / หย่า / ร้าง/คู่สมรสเสียชีวิต
4. การศึกษา
 การศึกษาภาคบังคับ ปวช. ปวส. อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน
 ไม่เกิน 10,000 บาท 10,001 - 15,000 บาท
 15,001 - 20,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท
 25,001 - 30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานใน อบต./เทศบาลแห่งนี้
 ไม่ถึง 5 ปี 5-10 ปี
 มากกว่า 10 ปี
7. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน
 บุคคลภาครัฐ/ส่วนราชการในพื้นที่ ญาติ/เพื่อนบ้าน
 อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2

**สอบถามความเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต
สำหรับผู้สูงอายุของ อบต./เทศบาล**

ปัจจุบันภายในพื้นที่ของ อบต./เทศบาลของท่านได้จัดให้มีสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคม นันทนาการบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3

**ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิต
สำหรับผู้สูงอายุของ อบต./เทศบาล**

ท่านเห็นว่าปัจจัยสำคัญด้านการเมือง มนุษยธรรม การพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4

ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

4.1 ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ มีดังต่อไปนี้

4.1.1.....

4.1.2.....

4.1.3.....

4.1.4.....

4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุใน

ข้อ 4.1 ได้แก่

4.2.1.....

4.2.2.....

4.2.3.....

4.2.4.....

4.3. มีข้อเสนอแนะปัญหาการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านคุณภาพชีวิตสำหรับ

ผู้สูงอายุ

4.3.1.....

4.3.2.....

4.3.3.....

4.3.4.....

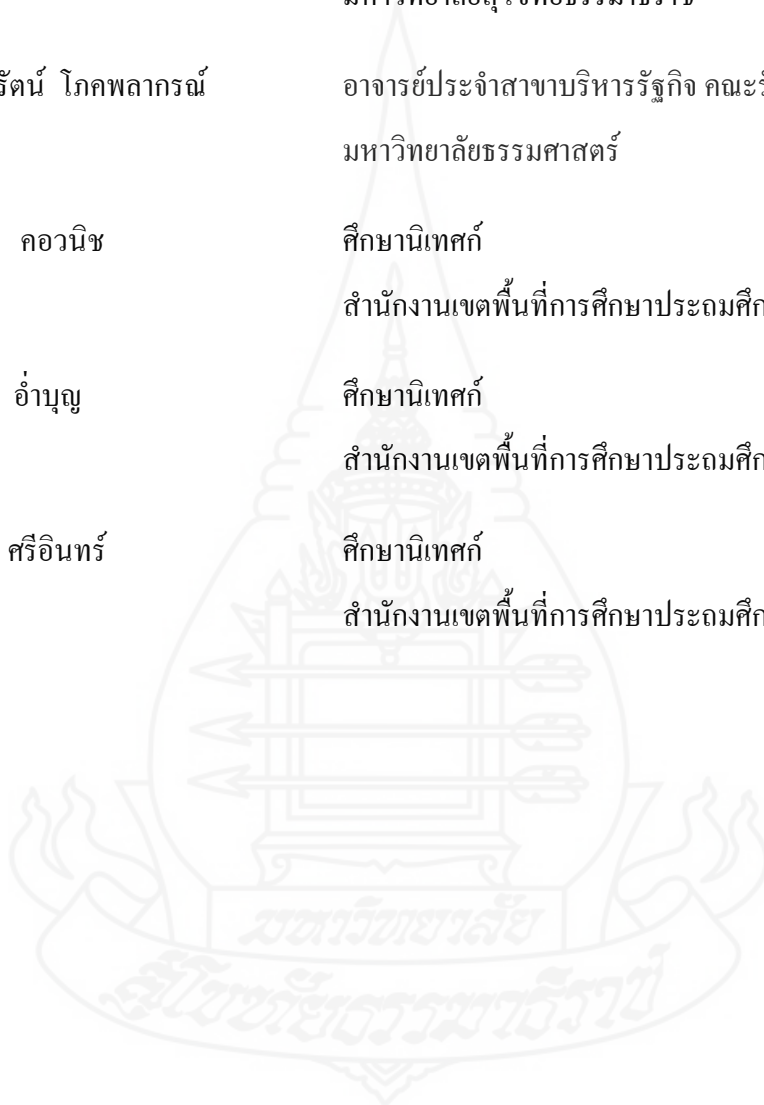
ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รศ.ดร.เฉลิมพงศ์ มีสมนัย	อาจารย์ประจำสาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รศ.ดร.ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์	อาจารย์ประจำสาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายศิลปะ คอวนิช	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
นายคะนอง อ่าบุญ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
นายอำนาจ ศรีอินทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวีรภัทร บางปลากด
วัน เดือน ปีเกิด	15 ตุลาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารสนเทศ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2549
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่ง	บุคลากร

